

A SZOMBATHELYI MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM ÉS TECHNIKUM

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 2024.

Hatályos: 2024. szeptember 1-jétől

Tartalom

Preambulum	5
1. Nevelési program	8
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	8
1.1.1. Pedagógiai értékek	8
1.1.2. Pedagógiai célok	8
1.1.3. Az iskolai hagyományok ápolása	9
1.1.4. A nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai	11
1.1.5. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	13
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
1.2.1. Szakmai versenyeken való részvétel	16
1.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	17
1.3.1. Helyzetelemzés	17
1.3.2. A diákokkal kapcsolatos megállapítások	17
1.3.3. Az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos humán erőforrás	17
1.3.4. Segítő kapcsolatok	17
1.3.5. Közegészségügyi feladatok	18
1.3.6. Drogprevenációs munka	18
1.3.7. A lelki egészség megőrzésével kapcsolatos feladatok	19
1.3.8. A testi nevelés feladatai, mindennapos testnevelés	19
1.3.9. Az egészségvédelmi tevékenység formái	20
1.4. Környezeti nevelési program	21
1.4.1. A környezeti nevelési program elkészítésének alapjai	21
1.4.2. Környezeti-nevelési feladatok	23
1.4.3. Konkrét környezetvédelmi feladatok	24
1.4.4. Taneszközök	25
1.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	25
1.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	27
1.6.1. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	28
1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	30
1.7.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	30
1.7.2. Esélyegyenlőség biztosítása	30
1.7.3. Korrepetálások, felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás	31
1.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai	

gyakorlásának rendje	32
1.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	33
1.9.1. A szülőkkal való kapcsolattartás formái	33
1.9.2. Pedagógusokkal való kapcsolattartás formái	34
1.9.3. A kollégiumokkal való kapcsolattartás	35
1.9.4. Partner-intézményekkel való kapcsolattartás	35
1.10. Felvételi és vizsgaszabályok	36
1.10.1. Az alkalmassági vizsga szabályai	36
1.10.2. A szóbeli és írásbeli felvételi vizsga követelményei a képző- és iparművészeti tagozaton	37
1.10.3. A szóbeli és írásbeli felvételi vizsga követelményei a mozgókép- és animációkészítő szakon	38
1.10.4. A zeneművészeti tagozat felvételi követelményei	39
1.10.5. Az átvétel helyi szabályai	40
1.10.6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	41
1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	42
1.12. EFOP 3.2.6-16-2016-00001 projekt	42
2. Helyi tanterv	42
2.1 A kötelezően előírt, jelenleg hatályos kerettantervek	42
2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások	42
2.2.1. A nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	43
2.2.2. A nem kötelező tanórai foglalkozásokhoz szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai	43
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	43
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	43
2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	45
2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	45
2.7. A közismereti és szakmai órahálók az egyes tagozatokon, szakokon	45
2.8. A választható érettségi vizsgatárgyak	55

2.9. A középszintű érettségi vizsga témakörei	56
2.10. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése	56
2.10.1. Írásbeli értékelés	57
2.10.2. Szóbeli értékelés	57
2.10.3. Gyakorlati értékelés	57
2.10.4. Az értékelés diagnosztikus, szummatív fejlesztő formái	58
2.10.5. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	58
2.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	60
2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátai	60
2.13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	60
2.14. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	61
2.15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	63
2.16. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	63
2.17. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	64
2.18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	64
3. Szakmai program	65
3.1. Iskolánk szakmai képzése	65
3.2. Az intézmény szakmai térképe	65
3.3. A szakmai képzés feltételei	70
3.4. A szakmai képzés rendszere	71
3.5. A szakmai képzés helyi specialitásai	71
3.6. Komplex szakmai vizsga	80
Források	81

Preambulum

A Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium és Technikum Vas vármegye és a szűkebb régió egyetlen középfokú művészeti képzést folytató intézménye, amely fontos szerepet tölt be az ország művészeti szakgimnáziumainak sorában is; felvételi és versenyeredményei a magyarországi művészeti szakgimnáziumok élmezőnyébe sorolják. Iskolánkban jelenleg három művészeti ágon folyik a képzés (zeneművészet, képző- és iparművészet, mozgókép- és animációkészítő szak).

A zeneművészeti tagozaton a klasszikus zenei képzés (vonós, fúvós, billentyűs és ütőhangszerek, továbbá magánének, szolfézs-zeneelmélet) mellett 2011 és 2018 között népzenei és jazz-zenei képzés is folyt. A képző- és iparművészeti tagozaton szobrász, ötvös, textilműves, grafikus (utóbbi 2020-tól művészeti grafikus néven) folyik a szakoktatás, amely a 2016/17-es tanévtől – az akkor kifutó rendszerben megszüntetett bútorműves képzés helyett – festő szakkal egészült ki. Mellettük mozgókép- és animációkészítő szakon folyik képzés iskolánkban, ez utóbbi szak 2020-tól mozgókép- és animációtervező néven fut. A 2024-2025-ös tanévre hirdetjük meg először a divatstílus- és jelmeztervező szakot.

A zeneművészeti tagozat 1975 óta működik, s hozzá társult 1991-ben a képző- és iparművészeti tagozat, beleértve a mozgóképes/animációs képzést is. Mindkettő létrejötté kétféle kereslet szerencsés találkozásának köszönhető. Egyrészt egyre több szülő és növendék igényelte az ilyen típusú középfokú képzést, másrészt jó néhány művész dolgozott Szombathelyen és Vas megyében, akik szívesen vállalkoztak tanításra is. Ennek köszönhetően szakmájukat magas szinten művelő zenetanárok (egyebek mellett a Savaria Szimfonikus Zenekar és a Capella Savaria tagjai) és egyéni alkotásaikkal, kiállításaiikkal hírnevet szerzett képző- és iparművész tanárok, médiaszakemberek dolgoznak iskolánkban. A közismereti tantárgyakat tanító pedagógusok többsége sokéves tapasztalattal rendelkezik a művészeti középiskolás növendékek nevelésében. A szakmai képzés igényeinek figyelembe vételével oktatnak, és sikeresen készítik fel növendékeiket a nem szakirányú továbbtanulásra is.

Iskolánk szakmai-pedagógiai munkája eredményes, hiszen végzett növendékeinket országos összevetésben is imponáló arányban veszik fel valamilyen felsőoktatási, elsősorban szakirányú intézménybe (zeneakadémia, tanárképző egyetemek; iparművészeti, képzőművészeti, zeneművészeti egyetemek; Graz, Bécs, Oberschützen, Linz, Basel, Salzburg egyetemei stb.). Folyamatosan nő a szakmai vizsgát tévő diákok száma iskolánkban, különösen a képző- és iparművészeti tagozaton, valamint mozgókép- és animációkészítő szakon. Többen szakmai bizonyítvánnyal a kezükben a munkaerőpiacon találják meg helyüket szakmájukhoz kötődő munkakörökben, igazolván, hogy iskolánk nem feltétlenül csak a felsőoktatásba képez fiatalokat.

Mindhárom tagozat növendékei rendszeresen részt vesznek országos és regionális szakmai versenyeken. A képzés magas színvonalát jelzi, hogy e megmérettetéseken a nagyobb iskolákkal összevetve is kiváló teljesítményt nyújtanak.

A más profilú középiskolákhoz viszonyítva alacsony tanulólétszámból (200–210 fő) adódóan az egyéni bánásmódot, a tehetségmentést és tehetséggondozást eredményesen tudjuk gyakorolni. Kialakítottuk a tehetséggondozásnak egy olyan módját, amely az egyéni képességek fejlesztését, a továbbtanulásra (nem szakirányú továbbtanulásra is) való felkészítést lehetővé teszi.

A zeneművészeti tagozat iskolai növendékhangversenyei, tanszaki hangversenyei; a város és Vas vármegye általános és középiskolás tanulói részére adott koncertek, a különböző városi és más iskolák ünnepélyein való szereplés, az énekkar, és a zenekar koncertjei (amelyek a zenei ismeretterjesztést is szolgálják) mind a jövő pálya előgyakorlatai. A képző- és iparművészeti tagozatos, valamint az animáció szakos növendékek munkái, kiállításai (iskolai Művészeti Galéria, MMIK, Szombathelyi Képtár, Savaria Múzeum, Oladi Művelődési Központ, Művészetek Háza, Vitalitas Galéria, ausztriai vándorkiállítások stb.) is fontos szinterei a szakmai létforma gyakorlásának.

Szombathely egyetlen művészeti szakgimnáziumaként igyekszünk olyan kulturális-művészeti „missziót” felvállalni, amely hasznos a város kultúrájában–kulturálódásában, beilleszthető a képzési programunkba, és anélkül teszi életszerűvé a művészeti képzést, hogy a növendékek szakmai fejlesztése sérülne. Több éven át tartottunk a város és a városkörnyék általános és középiskolásainak „Ifjúság az ifjúságnak” címmel beavató hangversenyeket, ahol az elhangzó művekről és a megszólaltatott hangszerekről rövid ismertetést hallhatott a publikum; az évek során több ezer hallgatója volt ezeknek a hangversenyeknek. Manapság is tartunk zenés-játékos hangszerbemutatókat, beavató koncerteket a helyi óvodák felkérésére. Tanévenként 30-40 alkalommal adnak koncerteket a zeneművészeti tagozatos növendékek különböző városi és megyei rendezvényeken.

A képző- és iparművészeti tagozatos diákok elkészítették az iskola emblémáját, rendszeresen részt vesznek az évente százezreket vonzó Savaria Karnevál munkálataiban, szombathelyi intézményeknek logót készítettek, helytörténeti szempontból fontos emléktáblákat terveznek és kiviteleznek, elkészítették az újperinti templom szobrászati munkáit, rendszerezték Vas vármegye helytörténeti gyűjteményeit. Képzős diákjaink szaktanári irányítással a szombathelyi Szent Márton temetőben (a régi temetőben) honvédsírokat gondoznak, ha szükséges, felújítanak. Példaértékű volt a két tagozat együttműködése a zeneművészeti tagozat 40 éves jubileumi ünnepségsorozatán: felelevenítve a művészeti iskola 20 éves fennállását ünneplő 1995-ös nagy sikerű Purcell-operabemutató élményét és sikerét, 2015 tavaszán John Blow angol zeneszerző Vénusz és Adonisz című kisoperáját vittük színpadra több előadásban, melyeken iskolánk zeneis növendékei szerepeltek, a díszleteket és a jelmezeket pedig a képző- és iparművészeti tagozat diákjai

készítették el – szaktanáraik segítségével és irányításával. Egy évvel később, 2016 tavaszán a képző- és iparművészeti tagozat negyed évszázados fennállását ünnepeltük egy nagyszabású reprezentatív kiállítással a Szombathelyi Képtárban. S mindez csak ízelítő a sokrétű társadalmi vállalásból.

Intézményünk tanulói rendre az átlag felett teljesítenek az országos kompetenciaméréseken szövegértésből és matematikából egyaránt (lásd: 2. sz. Melléklet). A számunkra kedvező országos összehasonlító mérések, felvételi és versenyeredmények mellett fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy helyi viszonylatban is pozitív értékeléseket kap az iskola. Kisiskola vagyunk, ismerjük egymást, figyelünk a másokra. Toleráns, szeretetteljes légkörbe csöppen, aki belép az iskolakapun. Intézményünk otthonos, barátságos, emberi közeg. Egykori növendékeink szívesen emlékeznek az itt eltöltött diákévekre és az iskola pozitív atmoszférájára. Bizonyára nem véletlen, és büszkéek vagyunk rá, hogy tanári karunk közel egyharmadát az egykor itt végzett diákok alkotják. Úgy gondoljuk, hogy mindez egyfajta folyamatosságot biztosít a generációk között, amely megkönnyíti az iskolai hagyományok ápolását, egyúttal hitelesebbé is teszi tanulóink számára mindazon értékeket és elvárásokat, melyeket a nevelőtestület igyekszik feléjük közvetíteni.

Mindezek szellemében és kerekén fél évszázados szakmai múlttal a hátunk mögött adjuk közre iskolánk megújult Pedagógiai Programját.

Szombathely, 2024. 09. 01.

Rápli Róbert igazgató

1. Nevelési program

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

1.1.1. Pedagógiai értékek

A hagyományos pedagógiai értékek természetszerű közvetítése mellett iskolánk egész pedagógiai munkáját meghatározzák azok a legfontosabb erények, amelyek megalapozása elengedhetetlenül fontos egy művészeti pályára készülő növendék életében. Ezek az értelmiségi-művészi lét értékei: a szellemi munka szeretete, az alkotás igénylése; a kreativitás, a nyitottság és értékválasztás képessége; a realitásérzék, a kudarcűrész, a humánus beállítódás; a humor és a játékosság.

1.1.2. Pedagógiai célok

Fő pedagógiai célunknak és feladatunknak tekintjük korunk műveltségi anyagának és erkölcsi értékeinek átadását (úgy, mint az emberiség kultúrtörténete; nemzeti és egyéni azonosságtudat; az egyén választásai, döntései és felelősségvállalása; a versenypálya humanizálásának lehetőségei, tolerancia). Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink java felsőoktatási intézményben képezze tovább magát, és azt is, hogy a tanulmányaikat befejezők megfelelő szakvégtzettség birtokában boldoguljanak az életben. Ezzel összhangban növendékeink a 4. év végén közismereti és szakmai érettségi vizsgát tesznek, és aki nem tanul tovább, az 5. év végén szakmai vizsga keretében szerezhethet piacképes szakvégtzettséget. Iskolánk feladatának tekinti, hogy a középiskolából kikerülő növendékek pozitív életszemlélettel rendelkezzenek, megfelelően képzettek, magabiztosak és talpraesettek legyenek akkor is, ha az élet úgy hozza, hogy más pályát, hivatást választanak.

Iskolánk lehetőséget biztosít az egyéni képességek fejlesztésére, kibontakoztatására, alkotó alkalmazására. Intézményünk nyitott a különböző művészeti területek megismertetésére, segíti a nemzetközi és hazai kulturális életben való eligazodást.

Fel kell támasztani az igényt diákjainkban az önművelésre, meg kell mutatni nekik az önképzés útját, módjait, technikáit. A szakgimnázium nem csak közismereti érettségit, hanem szakmát/szakmákat is ad a végzős fiataloknak. A párhuzamos képzés okozta napi leterheltség eleve kizárja, hogy tanulóink az összes (közismereti) műveltségterületen egyformán magas szintű képzésben részesüljenek. Ezért a művészeti szakgimnáziumokban a természettudományos tárgyakat oktatjuk alacsonyabb óraszámban és komplex tárgyként összevonva, ugyanakkor a humán, a nyelvi és az informatikai tantárgyak, nem kevésbé a testnevelés/tánc óraszama lehetővé teszi diákjaink számára is a gimnáziumi tudásszint elérését. Végül látnunk kell azt is, hogy a fogalmi gondolkodás rovására erősödött korunkban a képi gondolkodás. Ezt figyelembe kell vennünk az oktatás során. Napjaink vezető, meghatározó

területei a média, intermédia. Az infokommunikációs technológiák ismerete és használata szintén szükséges az oktatás egész területén. Célunk feltárni tanítványaink előtt az egyes médiumok, az internet és a közösségi oldalak működésének veszélyeit, a manipuláció lehetőségét, s rávezetni őket az infokommunikációs eszközök praktikus és etikus használatára.

1.1.3. Az iskolai hagyományok ápolása

Fontosnak érezzük az iskola hagyományainak ápolását. Ezek sorában kiemelendő két szakmai díj, melyet a képző- és iparművészeti tagozat alapított.

- *Biró Anita-díj*: 1997-ben érettségizett képre Restaurátor szakos diákunk volt Biró Anita, kitűnő tanuló mind közismereti, mind szakmai tárgyakból. Röviddel az érettségi vizsga után megbetegedett, az agresszív betegség 1998 januárjában legyőzte őt. Az osztálytársai és osztályfőnöke díjat alapítottak az emlékére. Az érmet Némethy Balázs (szobrász szakos osztálytárs) mintázta. (A megmintázott negatív sérülései miatt az érmet újból Somogyi Tamás szobrász tanárunk készítette el 2008-ban, Molnár Mercédesz Dorisz szobrász szakos hallgatóval, aki jelenleg már iskolánk tanára). Minden évben az a végzős tanuló kaphatja meg a képzőművész tanárok szavazatai alapján, aki ugyanúgy, mint Anita, kiemelkedő volt szakmából és közismeretből is. A díjazott egyúttal a következő évben önálló kiállításon mutatkozhat be a Művészeti Galériában.

- *Vass Béla-díj*: festőművész-rajztanár, emlékének új sírkövet állíttatott a Művészeti Szakközépiskola és a Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium (ahol 1895-től rajzot tanított). 1921-ben szervezett egy művészeti iskolát, így tulajdonképpen a mai Művészeti Szakgimnázium az ő álmának megvalósulása. Minden évben a névnapja (április 23.) környékén a két iskola tanulói Torjay Valter tanár-festőművész irányításával rendbe teszik a Szent Márton temetőben lévő sírhelyet, és a megemlékezés koszorúit helyezik el emlékező-ünnepség keretében.

Az éves reprezentatív kiállításon a képző- és iparművészeti tagozat azon végzős tanulója részesül a Vass Béla-díjban, aki eredményes szakmai évet teljesített és kiemelkedő vizsgaremeket alkotott. A díj egy érem, Tamás Dóra szobrász szakos hallgató alkotása, és kiállítási lehetőség a Művészeti Galériájában.

- *Somogyi Ignác* városunk egykori fő-levéltárosa az 1848-as 44. zászlóalj hadnagya volt. Sírja a Szent Márton temető „A” 3-as parcellájának nyugati részén áll. Az obeliszket a Művészeti Szakgimnázium diákjai gondozzák Torjay Valter tanár-festőművész irányításával, és minden év március 15-én megemlékezés keretében – a város iskoláival és több társadalmi szervezettel karöltve – megkoszorúzzuk.

A Művészeti Galériában persze nemcsak a fentebb említett díjazottaknak, hanem más volt tanítványainknak is rendezünk kiállításokat. Néhány éve „Diploma után” címmel szervezünk tárlatokat egykori diákjaink pályakezdését is elősegítendő. 2009-ben a Képtárban rendeztük meg „Hosszmetszetben” címmel a már diplomázott és épp az egyetemeken szobrászatot tanuló

volt diákjaink és a szobrász tanárok közös kiállítását. Fontosnak tartjuk a tőlünk kikerült tehetségek pályájának követését, segítségét és az egymást követő korosztályok közti információáramlás elősegítését.

Szeretnénk, ha folytatni tudnánk azt a sorozatot, aminek keretében évente egyszer egy neves művész kiállítását vagy előadását fogadjuk (pl. Bukta Imre, Gábor Imre kiállítása, Fekete György előadása).

Más művészeti középiskolákkal is ápoljuk a kapcsolatot, cserekiállításokkal, iskolalátogatásokkal (Szeged, budapesti Képző- és Iparművészeti Szakgimnázium, Jaschik Álmos, Győr).

Kiállításnéző tanulmányi kirándulásokat folytatunk Budapestre (Szépművészeti Múzeum, Iparművészeti Múzeum, Nemzeti Galéria), Bécsbe (Albertina).

A legfontosabb megmutatkozási lehetőségünk a városban az éves reprezentatív tárlatunk az előző év válogatott anyagából, melynek a Savaria Múzeum, az Iseum vagy a Szombathelyi Képtár ad otthont.

Az iskola zeneművészeti tagozatos diákjai rendszeresen fellépnek az évek óta újra és újra megrendezésre kerülő különböző városi rendezvényeken. A Berzsenyi Dániel Könyvtár, a Honderű Asztaltársaság, a TIT programjai, a Weöres Sándor Színház rendezvényei (pl. Szóról szóra), a Martineum Felnőttképző Akadémia konferenciái, képzőművészeti kiállítások programjait teszik színesebbé zenész produkcióikkal diákjaink. Iskolánk muzsikás növendékei rendszeresen fellépnek társintézmények, közép- és zeneiskolák rendezvényein is.

A különböző jótékonyági szervezetek számára egész estés hangversenyeket adnak diákjaink, így gyümölcsöző kapcsolatot ápolunk pl. a Zonta Klubbal, a Szombathelyi Egyházmegyei Karitasszal, az Unicornis Egészségforrás Alapítvánnyal. 2010 óta büszkélkedhetünk azzal, hogy a Nemzeti Zenekar címet méltán viselő Savaria Szimfonikus Zenekar – előzetes válogató verseny alapján – egész estés, a Bartók Teremben szervezett hangversennyel áll rendelkezésünkre: lekíséri tehetséges zenész diákszólistáinkat. Nyaranta a mindenkor Savaria Történelmi Karneválon több növendékünk is rendszeresen muzsikál a Művészetek utcájában, színesítve a kulturális programokat.

A szakmai programok mellett a Határtalanul projekt részeként 2013 óta Nemzeti Összetartozás Téma napot tartunk iskolánkban. Az egész napos programsorozat révén lehetőség nyílik arra, hogy diákjaink behatóbban tanulmányozzák az anyaország és a külhoni magyarság kultúráját, a nemzeti összetartozás forrásait, lehetőségeit Minden év június 4-éhez, a Nemzeti Összetartozás Napjához kötjük a téma napot, évenként egy-egy újabb, határainkon kívüli magyar lakta területre fókuszálva.

Minden évben október 6-a alkalmából közös megemlékezést tart iskolánk az ELTE Bolyai János Gyakorló Gimnáziummal, annak udvarán. A közös ünnepségre legtehetségesebb szobrász diákjaink minden évben egy-egy aradi vértanút ábrázoló domborművet készítenek a

gimnázium falára, zenész diákjaink pedig alkalomhoz illő kamaramuzsikával színesítik a megemlékezést.

A komolyabb szakmai programok mellett a diákélet fontos elemei a diáknapok, a csitri-csutri (mazsolaavató), a szalagavató, a bankett, a mikulásünnepség, a karácsonyi koncert, a farsang, az osztálykarácsonyok és az évenkénti osztálykirándulások is.

1.1.4. A nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk elsősorban felsőfokú szakirányú továbbtanulásra, másodsorban az itt megszerezhető szakvégzettséghez kötött munkakörök betöltésére készíti fel diákjait, tehát feladatainkat is ennek megfelelően határoztuk meg. A középiskolai tanulmányok idején mindenekelőtt megalapozzuk és fejlesztjük a művészeti szakmák gyakorlásához szükséges képességeket. Iskolánk végzősei előtt az alábbi továbbtanulási lehetőségek állnak.

- **Zeneművészeti tagozat:** művészettanító, általános iskolai énektanár, középiskolai énektanár, zeneművészeti szakgimnáziumi művésztanár, zenekari művész, szólista, korrepetitor, hangmérnök, hangszerkészítő és -javító, esztéta, zenetudós, kritikus, énekes, karnagy, egyházzeneész, jazz-zenész, népzeneész és egyéb, elsősorban humán pályák.

- **Képző- és iparművészeti tagozat** (ide értve a mozgókép- és animációkészítő szakot is): művészettanító, általános iskolai rajztanár, középiskolai rajztanár, művésztanár, művész, kézműves, dekoratőr, látványtervező, reklám-, film-, fotó-, design-szakember, esztéta, kritikus, művészettörténész, építész, kertépítő mérnök és egyéb, elsősorban humán pályák.

A művészeti pályák gyakorlásához az alábbi képességek szükségesek.

– A zeneművészeti pályatípusok képességrendszere:

- a) *fizikai képességek:* amelyek a hangszerjáték – elsősorban technikai – eredményességéhez segítenek hozzá: légzési kiterés, vitális kapacitás, izomzat, a test mozgáskoordinációja;
- b) *az alkotást, a művészi interpretációt lehetővé tevő képességek:* megfigyelés (utánzás, koncentráció), művészi tapasztalat (formai áttekintő képesség), absztrakt-intuitív gondolkodás, technikai képesség (fizikai képesség is);
- c) *alkotásra ösztönző képességek:* szenzitivitás (a külvilág eseményeire fokozott visszahatás), szenzibilitás (érzékenység, fogékonyság) és emocionális álláspont.

– A képző- és iparművészeti pályatípusok képességrendszere (ide értve a mozgókép- és animációkészítő szakot is):

Olyan képességek, amelyek fejlesztése nem interpretálásra, hanem eredeti alkotások létrehozására tesz alkalmassá. Az alapvető képességek, mint a térlátás, színérzet, plasztikai érzékenység, finom motorikus képesség, stb. mellett fontos képességek még:

- *eredetiség:* a konvencionális és szüntelenül ismétlődő dolgok elkerülése, szokatlan és ritka megoldások keresése;

- *flexibilitás*: a gondolatok áramának változtathatósága, különböző utak, különböző megoldások keresése;
- *redefiníció*: átalakító képesség arra, hogy új funkciót találjunk a tárgy számára, s hogy adott elemekből új konstrukciót szervezzünk;
- *problémaérzékenység*: a lényeges problémák észrevétele, megfogalmazása, azonosítása. Szükséges hozzá a percipiáló, összehasonlító képesség fejlesztése, valamint az érzékenység, szenzibilitás és intenzív ötletkombinálás képessége.
- *fluensség*: minél több ötlet, minél több technikai eljárás kitalálására és megvalósítására irányuló képesség;
- *elaboráció*: a problémamegoldás során a folyamatok eredeti módon történő értelmezése, a megoldott probléma áttekinthető és szervezett (esztétikai megszervezés) megjelenítése, az impresszió állapotában való megmaradás képessége.

Iskolánkban jól beváltan párhuzamos képzés folyik, azaz a közismereti és szakmai-művészeti oktatás egymással egyidejűleg zajlik már a 9. évfolyamtól kezdve. Ennek oka, hogy nem lehet különválasztani a művészeti képzés alapozó és fejlesztő szakaszát. Nem lenne szerencsés ugyanis évekre megszakítani az egymásba folyó alap- és középfokú szakmai képzést. A művészeti középiskolákban folyó párhuzamos képzés létjogosultságát igazolja egyebek mellett iskolánk eredményessége (sikeres országos versenyszereplések, kompetenciamérések átlag fölötti teljesítménye mind a szövegértés, mind a matematika terén stb.), diákjaink túlnyomó többségének sikeres továbbtanulása, elhelyezkedése.

Iskolánkban a képzés során mindkét tagozat esetében maximálisan figyelembe vesszük a növendékek fejlődésének egyéni ütemét, s ha szükséges, élünk a szakmai és az általános képzés elcsúsztatásának lehetőségével.

Intézményünkben 2014-től felmenő rendszerben a művészeti szakgimnáziumokra érvényes, egymást kétévenként követő újabb és újabb kerettantervek (2014-es ún. „Természettudomány kerettanterv”, majd a 2018-as, 2020-as szakgimnáziumi kerettantervek) alapján állítjuk össze az órahálót. Ezek annyiban térnek el a korábbi kerettantervtől, hogy a természettudományos tárgyakat (kémia, fizika, biológia, földrajz) komplex formában és alacsonyabb óraszámban, illetve ágazathoz kötődően tanulják diákjaink. A változtatást a diákok tehermentesítésének szándéka követelte ki országos szinten.

A szakgimnáziumi kerettantervek közelmúltbeli sűrű változásai miatt jelenleg háromféle kerettanterv alapján folyik a képzés iskolánkban (2018., 2020. – ld. Helyi tanterv).

1.1.5. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Intézményünkben a párhuzamos képzés folyományaként, a hagyományos (közismereti) és szakmai (művészeti) képzés jelenléte révén, a csoportos és egyéni oktatás egyidejűleg zajlik. Növendékeink a hagyományos közismereti osztályórák mellett választott szakjuk

függvényében kisebb-nagyobb csoportokban (szakmai és nyelvi csoportbontásokban is) és egyéni képzés keretében sajátíthatják el a tudnivalókat. Az osztálytermekben megtartott közismereti órák (különösen a nagyobb létszámú osztályok esetében) lehetőséget teremtenek egy-egy téma kooperatív, ill. csoportos feldolgozására is.

Iskolánk egyik specialitása a testreszabott, az egyén fejlődési tempóját messzemenőkéig figyelembe vevő szakmai képzés, amely az oktatás széles tárházát nyitja meg intézményünk pedagógusai, művésztanárai részére. A középiskolai képzés és a gyakorlatias oktatást megvalósító projektoktatás kéz a kézben jár iskolánkban. Pedagógusaink életszerű feladatokkal szembesítik tanítványaikat céltudatos feladat-végrehajtásra ösztönözve őket.

A projektoktatás jellemzőbb területei iskolánkban:

- *Együttműködésre épülő technikák:* alkotás a zenei szakok mindegyikén; versenyek; kamarazenélés, valamint a képző- és iparművészeti tagozat vonatkozásában is; tanulmányi kirándulás szervezése; kiállítás rendezése az iskola Művészeti Galériájában.
- *Kreatív technikák:* a képző- és iparművészeti szakirodalom feltárása (pl. közismereti tantárgyak, könyvtári órák kapcsán); térképhasználat (történelem és földrajz órákon); hangtérkép készítés (zeneelmélet óra keretében); filmkészítés stb.
- *Tanulói kezdeményezésre épülő technikák:* beszélgetés (meghatározott témában); vita kezdeményezése; problémafelvetés (bármely területen); ötletbörze (bármely tantárgy kapcsán); kreatív műhelymunkák megszervezése (bármely szakon); önálló adatgyűjtés (bármely tantárgynál); középületek, szobrok restaurálása; koncertek szervezése, megtartása stb.

A művészeti képzés során a diákokat nem csak az iskola falai között oktatjuk. Lehetőség szerint ellátogatnak képzőművészeti műhelyekbe, kiállításokra, koncertekre nézőként, hallgatóként vagy közreműködőként.

Egyre nagyobb teret hódít az online / digitális képzés is, amely a 2020. évi koronavírus járvány miatti kényszerintézkedések kapcsán szerves részévé vált a közoktatásnak. Iskolánkban bizonyos képzési területeken (például mozgókép- és animációkészítő szak) korábban is létező munkaforma volt a digitális oktatás, amelynek kiszélesedett eszköztára immáron lehetőséget kínál arra, hogy a jövőben a képzés minden területén alkalmazzuk a hagyományos tanítás kiegészítéseként, szükség esetén helyettesítéseként.

A helyi tantervek tananyagai az átadandó műveltség tartalmak mellett részletesen tartalmazzák a pedagógiai módszereket, eszközöket és az ellenőrzés módozatait is.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Több fontos szempontot is figyelembe kell vennünk pedagógiai munkánk során.

A középiskolába érkező növendékek a legérzékenyebb életkorban, kamaszkorban kerülnek részben ismeretlen közegbe. A felnőtteket is szorongással töltik el az új helyzetek, hát még az érzelmileg labilisabb életkorban lévő kamaszokat. Új közösségbe lépnek, tagozódniuk kell egy csoportba, ki kell alakítaniuk a számukra legmegfelelőbb pozíciót. Más tanárokkal kell együtt dolgozniuk, a kezdeti időszakban fel kell mérniük, hogy az egyes pedagógusok esetében milyen követelményeknek és hogyan kell megfelelniük. A tizenévesek helyzetét még nehezebbé teszi, hogy sokan közülük kollégiumba kerülnek, először szakadnak el hosszabb időre családjuktól, és ez a biztonságérzetüket, kiegyensúlyozottságukat és tanulási teljesítményüket csökkentheti. Növendégeink olyan iskolába kerülnek, ahol a felvételi teljesítményük alapján a legjobbak között voltak, de a versenypálya szabályai szerint itt ismét átrendeződik a rangsor. Rendkívül fontos tehát, hogy hozzásegítsük a 14–15 éves növendékeket ahhoz, hogy ne vereséggként éljék meg valami újnak a kezdetét.

A négy legfontosabb terület, ahol leginkább szükség van a támogatásra és fejlesztésre:

- a tanulás segítése;
- a kommunikációs képesség erősítése;
- az önálló életvezetés fokozatos kialakítása;
- a szakmai életforma begyakorlása.

Részletezve:

- *A tanulás segítése:* tanulási technikák, fogások begyakorlása, az ehhez szükséges képességek fejlesztése, a szellemi munka technikájának megismerése.

Sikerkritériumok:

A Helyi tantervben leírt ilyen típusú feladatok megvalósítása (lásd: Helyi tanterv). A tevékenységek megválasztásának alapelve az, hogy az egyéni képességek fejlődését, fejlesztését vegye figyelembe, s alkalmazkodjon a növendékek életkori sajátosságaihoz.

Aktív tanulói szerepeket igénylő tevékenységformák alkalmazása: csoportmunka változatai, egyéni feladatterv szerinti munka, egyéni fejlesztés osztályközösségben, konzultáció, páros munka. E tevékenységformák alkalmazása lehetőséget ad a kamaszok biztonságérzetének, komfortérzésének kialakítására azáltal, hogy képesek teljesíteni a szakmai gyakorlatokon és tanulmányaikban, valamint egyre jobban megismerik egymást.

- *A kommunikációs képesség erősítése:* Diákjainknak meg kell tanulniuk a megszerzett ismeretekből tovább gondolni új dolgokat; a tudást átadni másoknak (leírni, elmondani); képesnek kell lenniük a kapcsolatteremtésre és kapcsolatmegtartásra. Fontos, hogy az osztály minél előbb közösséggé váljon, ehhez nélkülözhetetlen, hogy minél alaposabban ismerjék önmagukat és egymást; és (nem utolsósorban), hogy felszabadultan, jól érezhessék magukat az iskolában.

Sikerkritériumok:

A helyi tantervekben – különösen a magyar, a drámapedagógia, az osztályfőnöki, a társadalomismeret, etika, testnevelés, táncórák, valamint a szakmai órák (prezentációra felkészítés) kapcsán – megjelölt feladatok megvalósítása:

- A nem verbális kommunikáció gyakoroltatásával az empátia, a tolerancia, a fantázia és az érzelm kifejezés fejlesztése;
- A szóbeli kommunikáció gyakoroltatása, a szóbeli megnyilvánulás bátorságának kialakítása, illetve erősítése, valamint a koncentráció, a figyelemmegosztás, a spontán nyelvi megnyilatkozás, az együttműködés és a fantázia fejlesztése;
- A dialógusnak, mint a beszédkommunikáció leggyakoribb formája szabályainak elsajátítása (odafigyelés a másikra, a helyeslés kimutatása, a jó kérdésfeltevés és együttgondolkodás; annak megtapasztalása, hogy nem lehet az „ellenfél” véleményét semmibe venni). Célja a mindennapi beszédhelyzetekben a helyes kommunikációhoz szükséges nyelvi etikett szabályainak tudatosítása, ezen helyzetek gyakorlása;
- A kommunikációs gátak megismertetése, melynek célja a gátolt kommunikációs helyzetek megtapasztalása, az akadályok felismerése, elemzése, feloldásának módjai (az információ terjedésének jellemzői, az információ pontossága és pontatlansága).

Ellenőrzés, értékelés:

Rendszeres konzultáció az egy osztályban tanító pedagógusoknak az osztályfőnök kezdeményezésére (a két tagozat különbözőségének tudatosítása és a feladatok meghatározása); kapcsolattartás a szülőkkel, a kollégiummal; a szakmán kívüli szereplési lehetőségek az iskolában (elsősök bemutatkozása, diáknapi, egyéb – nem szakmai versenyeken – részvétel, stb.).

- Az önálló életvezetés fokozatos kialakítása:

Elsősorban az osztályfőnök, szaktanárok, a kollégium és/vagy a szülők szoros együttműködését igénylő feladat, de minden egyes pedagógusnak fontos az alábbiakra törekednie: a helyes időbeosztás, a helyes napirend kialakítása; a gyakorlás mennyisége és minősége; az iskolai szabályokhoz alkalmazkodás; az iskolán kívüli elfoglaltságok és a megnövekedett iskolai feladatok összeegyeztetése.

Ellenőrzés, értékelés:

Az egy osztályban tanító tanárok folyamatos kapcsolattartása; egyéni napirend készítése az osztályfőnökkel, a kollégiummal és/vagy a szülőkkel; az osztályterem, a hangszerek, a műhelyek rendjének ellenőrzése (osztályfőnökök, művésztanárok, igazgató, igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezetők).

- A szakmai életforma begyakorlása:

A két tagozat növendékei nem egyforma eséllyel kezdik a középiskolát. A zeneművészeti tagozatra felvett növendékek általában már 5–8 éves előtanulmányokkal rendelkeznek szakmájuk gyakorlásában, nekik „csak” tovább kell folytatni magasabb követelményszinten a szakmai munkát. A képző- és iparművészeti tagozatra járó diákok azonban a különböző szakmák (grafikus, szobrász, ötvös stb.) tanulását itt kezdik el.

A szakmai életforma gyakorlásához szükséges tevékenységek a zenészeknél: növendékhangversenyek, tanszakok bemutatkozása, osztályhangversenyek, énekkari, zenekari koncertek, zenei versenyek, hangszerbemutatók, külső együttesekben szereplés, más iskolák tanulóinak, a szülőknek, a nagyközönségnek szánt koncertek, közreműködés a város kulturális rendezvényein, a képző- és iparművészeti tagozat kiállítás-megnyitói.

A képző- és iparművészeti tagozatos diákok a középiskolát megelőzően csak rajzot tanultak, és legfeljebb szakköri szinten ismerkedtek meg egy-két szakma (kerámia, textil) alapjaival. Ebből következően a középiskolának alapozó feladata van. Ezért a 9. évfolyamon – 5 hetes kurzusokban, kiscsoportokban – megismerkednek az iskolánkban oktatott szakmák alapjaival, és csak az első tanév végén választhatnak szakmát. Az órarendtől függően – a felsőbb évfolyamokon – bejárhatnak más szakmák foglalkozásaira is, és – az iskolai Házirendben szabályozott módon – használhatják a műhelyeket.

A szakmai életforma gyakorlásához szükséges egyéb tevékenységek a képző- és iparművészeti tagozat növendékeinél: kiállítások (iskolai, csoportos, egyéni), a szakmai tantervbe illeszkedő megrendelések vállalása, az alkotói érdekvédelem és menedzselés gyakoroltatása, alkotótáborok (különböző pályázatokból és saját hozzájárulásból).

A versenypálya imitálását jól szolgálja az évenként megrendezett iskolai rajzverseny és mintázásverseny, valamint a 2015/2016-os tanévtől a festészetverseny, amelyet az iskola művésztanárai évfolyamonként értékelnek, valamint a tanév végén tartott prezentációk, amelyeken minden tanuló bemutatja az iskola művésztanárainak a tanévben készített összes munkáját, portfólióját (rajzok, mintázási feladatok, szakmai munkák).

1.2.1. Szakmai versenyeken való részvétel

Iskolánk egyik fokmérője, az országos szakmai versenyeken való megmérettetés. Fontosnak tartjuk, hogy a lehető legtöbb országos és nemzetközi versenyre nevezzünk növendéket, már csak azért is, hogy szokják a versenykörnyezetet. A versenyeredményeket illetően büszkék lehetünk; tanítványaink minden évben számos dobogós helyezést és különdíjat elhoznak a szakmai versenyekről annak ellenére, hogy növendéklétszámunk viszonylag alacsony. Mindez természetesen nemcsak tehetséges diákjainkat, hanem magasan képzett, kiválóan tanárainkat, művésztanárainkat is dicséri. (Részletesen az iskolai honlapon számolunk be az eddigi eredményekről.)

1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1.3.1. Helyzetelemzés

Társadalmi környezetünket a felgyorsult életvitel, információdömping jellemzi. Állandó a versenyhelyzet, magasak az elvárások, a társadalomban a többség „túlvállalja magát”. Állandó bizonytalanság, folyamatos stresszhelyzetek, agresszió, ezek az általános jellemzők jelentik az akadályát az „egészséges minta” követésének.

1.3.2. A diákokkal kapcsolatos megállapítások

- Végletek jelenléte (pl. túlzott divatkövetés vagy erőltetett önkifejezés, egészséges életmód hiánya, számítógépezés, mozgás helyett stressz);
- A gyerekek egy része nem kollégium érett, vagyis az „önálló életre” nincsenek kellőképpen előkészítve;
- A diákok egy része nehezen teljesíti a párhuzamos képzés követelményeit (a leterheltség miatt is), vagy a szakmai, vagy a közismereti oldal szenved csorbát;
- A családi háttérrel összefüggésben jelentkező különbségek, intellektuális, szociális-anyagi differenciák;

Mindezek ellenére iskolánkban nem mondható kritikusként a helyzet. Növendékeink szociális érzékenysége, toleranciája, közösségi szerepvállalása átlag feletti.

1.3.3. Az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos humánerőforrás

Iskolánkban az alábbi munkatársak közreműködnek és közreműködhetnek a tanulói egészségvédelemben:

- csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos;
- védőnő, egészségfejlesztő-mentálhigiénikus;
- ifjúságvédelmi felelős;
- drogrevenziós végzettségű kolléga.

60 órás akkreditált pedagógus továbbképzési programban részt vett több pedagógusunk.

Intézményünk korábban több éven át sikeresen pályázott a Szombathely Megyei Jogú Város Egészségügyi és Ifjúsági Bizottsága által meghirdetett „Egészségnevelés és megelőzés” programra. A pályázatban szerepeltek elméleti előadások és gyakorlati tevékenységek is.

1.3.4. Segítő kapcsolatok

- Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat;
- RÉV Szenvedélybeteg segítő Szolgálat;
- Lelki Segély Telefonszolgálat;
- Magyar Vöröskereszt;
- ELTE-SEK PSZK;
- Vas Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bünmegelőzési Osztály;

- Logo Ifjúsági Iroda;
- Zonta Klub Szombathely.

1.3.5. Közegészségügyi feladatok

Közétkeztetés:

Az iskolai menzán minden diákunk kaphat egészséges meleg ebédet, továbbá diétás menü megrendelésére is van lehetőség. Büfé is rendelkezésre áll, ahol az előírásoknak megfelelő minőségű, egészséges ételeket és italokat lehet vásárolni.

Iskolaorvosi ellátás, beteg vagy fertőző gyerekek ellátása:

Az épület bővítésével lehetőség adódott orvosi szoba kialakítására, ahol az iskolaorvos elvégzi a szükséges vizsgálatokat, az iskolavédőnő pedig hetente egyszer fogadja a tanulókat, segít problémáik megoldásában.

Baleset-megelőzés, baleseti ellátás:

A tanévkezdéskor minden képző- és iparművészeti osztály munkavédelmi, balesetvédelmi oktatásban részesül a műhelyek eszközeinek használatával kapcsolatban. A testnevelés órákon a testnevelő tanár balesetvédelmi oktatást tart. Emellett diákjaink korábban újraélesztési tanfolyamban is részesültek a „Szombathely – a segítés városa” program keretében.

Munkavédelem, tűzvédelem:

A nevelőtestület tagjai évente egyszer, tanévkezdéskor munkavédelmi és tűzvédelmi oktatásban vesznek részt.

A műhelyekben biztosítjuk a munkavégzés közben használatos védő felszereléseket, (maszk, fültok, szemüveg, kesztyű) és berendezéseket (por- és pára-elszívók).

Személyi gondozás, szokások kialakításával kapcsolatos feladatok:

Személyi tisztaság: általánosan rendezett. A kirívó esetekben finom utalással, figyelmeztetéssel megoldható a probléma.

1.3.6. Drogprevenációs munka

Ezt a feladatkört eddig szórólapok kézbesítésével, diákelőadásokkal, illetve az osztályfőnöki órákon való beszélgetésekkel oldottuk meg. A pedagógusoknak viszonylag hiányosak az ismereteik, ezért megoldásként:

- előadásokat tartunk e témában a tanárok és a diákok számára;
- kortársoktatók képzése, továbbképzése révén juttatjuk ismeretekhez a fiatalokat;
- a hatóságokkal való szoros kapcsolattartást szorgalmazzuk (információáramlás biztosítása, a személyiségi jogok miatt segítségnyújtás a tanároknak).

1.3.7. A lelki egészség megőrzésével kapcsolatos feladatok

A pedagógusmunka egyik legfontosabb területe. A tanárnak a tanórákon, illetve az órákon kívül lehetőséget kell biztosítani a lelki nevelésre, a diákok személyiségének fejlesztésére, segítésére.

Az iskolában olyan szellemi légkört, mentálisan is olyan mintát igyekszünk megteremteni, amelyben a nyitottságon keresztül az esetleges problémák felszínre kerülhetnek. A tanárok meghatározó személyiségek, követendő példák növendékeink számára morálisan, erkölcsileg, életvitelben való szerepük, vállalásaik révén egyaránt.

Iskolánk specialitása, a művészeti képzés is nagy lelki segítséget adhat a diákoknak. 2024-től iskolapszichológus segíti munkánkat. Mellette pszichológus alapidplomával rendelkezik a képzőművészeti igazgatóhelyettes.

1.3.8. A testi nevelés feladatai, mindennapos testnevelés

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 141.§ (1) szerint a mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, a (2) bekezdésben foglalt kivétellel testnevelésóra megtartásával kell biztosítani.

Diákjaink között elfoglaltságaik, a magas heti óraszám miatt alig akad versenyszerűen sportoló diák, de létfontosságú kialakítanunk az egészségesség, a mozgás igényét a tanulóinkban. Mindkét nálunk tanított művészeti ágban különlegesen, gyakran egyoldalúan terhelődik a fiatal fejlődő szervezet: a sok hangszeres gyakorlás, a hosszú ideig (7–8 óra) ülve, állva rajzolás, festés, mintázás miatt. Elengedhetetlen célunk, hogy tudatos, önmagával fizikailag is törődő, nemcsak a lelkét, de a testét is fejlesztő, gondozó fiatal felnőtteket neveljünk.

Intézményünkben a mindennapos testnevelés a következő módon valósul meg:

9-12. évfolyamon négy testnevelés óra és egy táncóra áll a tanulók rendelkezésére.

A Nkt. 27.§-a értelmében a mindennapos testnevelés heti 2 órában kiváltható kérelemre, a sportszervezet igazolása alapján, félévre – amennyiben a sporttevékenység ütközik délutáni testnevelés órával. Ha a testnevelésóra keretében szervezett úszásoktatás feltételei az adott intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb 2 testnevelésórát egy tanítási napon összevonva meg lehet szervezni.

A testnevelés órán a játékos és erőnléti feladatok mellett speciális gyakorlatokkal célirányos képességfejlesztésre (gyógytestnevelésre), a nyújtásra, relaxációra, lazító gyakorlatok megtanulására is hangsúlyt fektetünk, ezzel is felkészítve diákjainkat leendő hivatásuk egészséges megélésére. A testnevelés órák keretében télen lehetőség szerint korcsolyázni is elvisszük a diákokat, akik emellett társastánc-oktatásban is részesülhetnek. Délutánonként órarendben jelölt heti rendszerességgel tömegsport-foglalkozásokon, gyakorolhatják a számukra legkedvezőbb mozgásformákat. Emellett már bevált módszer iskolánkban a tanórákat

kiegészítő (pl. rajz órák közötti) izomnyújtó-lazító gimnasztikai gyakorlatok alkalmazása néhány percben. Jó idő esetén a szabadban, a friss levegőn is tartunk egyes tanórákat, például rajzórát, mozgókép szakmai órát az iskola kertjében, az arborétumban vagy a Csónakázó-tó mellett. Az egészséges életmódra való nevelést szem előtt tartva minél több diákot igyekszünk bevonni a tömegsport mozgásmódokba, illetve önmagunk mozgáskultúrájuk fejlesztésébe is.

1.3.9. Az egészségvédelmi tevékenység formái:

1. Iskolán belüli:

- tanórai
- tanórán kívüli

2. Iskolán kívüli tevékenység

Tanórai tevékenységek:

Közös feladatunk az egészségfejlesztés tantárgyankénti lebontása. Erre néhány példa:

- *Informatika:* A számítógép káros hatásainak ismertetése, megelőző módszerek felsorolása;
- *Idegen nyelv:* Más országok táplálkozási szokásainak, öltözködésének, stb. összehasonlító elemzése;
- *Művészettörténet:* Másság, koronkénti szépségideálok megítélése, elfogadása, az emberi test megjelenése;
- *Rajz:* a színek élettani hatása;
- *Irodalom:* Az egyes alkotásoknál megjelenő lelki folyamatok értelmezése;
- *Osztályfőnöki:* Egészséges testkép, életmód, egészséges pihenés, önévelés, fejlesztés kialakítása, önkontroll, önismeret, reális célkitűzések stb.;
- *Fizika:* Balesetvédelem;
- *Komplex természettudomány:* Helyes napirend, az alvás szerepe. Egészséges táplálkozás. Fertőző betegségek. Mozgás, a sport élettani hatásai.

Az osztályfőnökök kiemelten foglalkoznak az egészségvédelemmel. A Helyi tanterv bőséges lehetőséget biztosít az osztályfőnököknek arra, hogy az adott témákból az ember testi-pszichés-mentális fejlődése, a harmonikus személyiség kialakítása, fejlesztése adott mélységben az osztályok összetételéhez, fejlettségi szintjéhez, érdeklődési köréhez, valamint saját egyéniségéhez alkalmazkodva válogasson különböző segédanyagok, meghívott előadók és egyéb programok között.

Tanórán kívüli tevékenységek:

- Természetkutatás (pl. iskolaudvar kihasználása);
- Kollégiumban: konfliktuskezelés, étkezés, mások elfogadása, kapcsolattartási lehetőségek;
- Könyvtár használata (további kiegészítés a mellékletekben);

- Versenyek rendezése: sport- és egészség-fejlesztési vetélkedők;
- Osztálykirándulás. Minden osztály évente egy tanítási napot felhasználhat osztálykirándulásra, amely egy vagy több napos is lehet. Az osztályfőnök mellett egy kísérőtanár vesz részt az osztálykiránduláson;
- A tagozatok éves szakmai kirándulása.

Iskolán kívüli munkák:

- Kirándulások, biciklitúrák szervezése;
- Egyéni beszélgetések.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos számos szakkönyv található az iskolai könyvtárban, melyek köre folyamatosan bővül. A témával kapcsolatban videofilm is rendelkezésre áll.

1.4. Környezeti nevelési program

1.4.1. A környezeti nevelési program elkészítésének alapjai

A Környezeti nevelési program kidolgozásakor a hatályos jogszabályokat (az ENSZ 2002. december 20-ai, 57. közgyűlésén elfogadott irányelveket, a 2011-es Alkotmányt, az 1995. évi Környezetvédelmi törvényt), valamint a Nemzeti alaptantervben foglaltakat) tekintjük irányadónak.

Utóbbinak a Fenntarthatóság, környezettudatosság című fejezetében az alábbi elvek olvashatók: *„A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. (...)”*

Az iskola pedagógiai irányelvei között szerepel a természeti környezet állapota aggasztó romlásának megállítása, illetve a problémára való fókuszálás. Az iskolában tanítók és dolgozók valamennyien – személyes példamutatásuk révén is – szorgalmazzák a közvetlen környezet megóvását, tisztántartását.

Az iskola Környezeti nevelési programját a mindennapi pedagógiai munkához használt eszköznek, iránytűnek tekintjük. Az összhangban áll a Pedagógiai program más tartalmi egységeivel, így a Helyi tantervvel is.

A Környezeti nevelési program megvalósításában az iskola valamennyi „lakójának” részt kell venni. Pedagógus, diák, technikai és adminisztratív dolgozó közös ügye, hogy környezetük, munkavégzésük helyszíne rendezett, megnyugvást adó legyen. Különösen az osztályfőnökök, a természet folyamatait bemutató tantárgyak (társadalomismeret, komplex természettudomány)

szaktanárai és meghívott előadók jelentik a program megvalósításának gerinchadát. Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, figyelmeztesse társait a környezettudatos magatartásra.

A környezeti nevelésben fontos partner a szülői ház. Meg kell, hogy erősítsék a szülők gyermekeikben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk közvetíteni kíván, de fordított irányban is elvárható, hogy a diák az iskolában elsajátított viselkedési formákat otthon is alkalmazza.

A technikai és adminisztratív dolgozóktól szintén példákat kell látnia a tanulónak a környezet kímélésére, melyek lehetnek: papírfelhasználás csökkentése (pl. kétoldalas–féloldalas fénymásolással); a takarításban környezetkímélő, egészségre nem ártalmas tisztítószer használata; szelektív hulladékgyűjtés (papírgyűjtés, elemgyűjtés, műhelyek takarításánál a veszélyes hulladék különválasztása).

Akkor érezzük sikeresnek az iskolai környezeti nevelést, ha ki tudjuk alakítani diákjainkban a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt. Célunk továbbá a természetes és mesterséges környezet iránti felelősség felkeltése, ti., hogy diákjainknak igénye legyen az értékek megőrzésére. Fontos az is, hogy óvják a természeti környezet sokféleségét, hogy rendszerszemlélet alakuljon ki bennük és elsajátítsák az egészséges életmódhoz vezető technikákat, módszereket.

1.4.2. Környezeti-nevelési feladatok

- rendszerszemléletre való nevelés;
- holisztikus (a világ oszthatatlan egész) és globális szemléletmód kialakítása, a szerves kultúra fontossága;
- tolerancia és segítő életmód, az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése;
- környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése;
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata;
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése;
- globális összefüggések megértése;
- fogyasztás helyett az életminőség előtérbe helyezése;
- az életminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása;
- a műhelyek rendjének fenntartása, a termék takarítása

Feladatunk még, hogy bemutassuk a szorosabb és tágabb környezet értékeit – úgy az emberi alkotásokat, mint a természet szépségeit –, a védendő fajok sorát, elhatároljuk az értékest az értéktelentől.

A környezettudatos gondolkodás iskolánk szellemiségének egyik alapja, melyet projektnapok keretében is erősítünk. Ennek keretében intézményünkben szelektív hulladékgyűjtés folyik.

Helyi célok, értékek:

- Természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése;
- Helyi értékek és problémák feltérképezése;
- Helyi célok megfogalmazása (pl. veszélyeshulladék-gyűjtés, iskolaudvar rendezése, osztálytermek díszítése, tanítás utáni tisztántartása, energiatakarékosság, az iskola környezetének tisztántartása hulladékgyűjtés pl. a buszmegálló környékén);
- Lakóhely megismerése (értékek őrzése);
- Hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzeti szinteken;
- Pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény alakítása.

Jövőkép:

Hosszú távú célunk, hogy tanítványaink környezettudatos állampolgárrá váljanak. Az integrálódó, globalizálódó világunkban el tudjanak igazodni, megértsék az egyetemes összefüggéseket. Szándékunk az, hogy olyan növendékeket neveljünk, akik a természetben tapasztalt jelenségek okait keresik, s kutatják a köztük lévő kapcsolatokat. Azt reméljük, hogy környezeti nevelésünk eredményeként is tudatos környezetvédővé, a természetet óvó, féltő felnőttekké válnak majd tanítványaink.

A környezeti nevelés integráló hatása az iskolai tevékenységben:

A Nat-ban szereplő kiemelt fejlesztési feladatok – köztük a környezeti nevelés – az oktatás valamennyi elemében megjelennek, és lehetővé teszik, elősegítik a tantárgyi kapcsolatok erősítését. A programunkban lefektetett elveknek megfelelően a tanmenetekben dominálnia kell a „zöld tartalomnak”, a helyi célok, elemek konkrét megjelenésének. Próbálunk minél több tanórán kívüli tevékenységet is beépíteni a munkánkba, mivel ez nemcsak közösségformálásra, illetve szabadidős programok szervezésére korlátozódhat, hanem a környezeti nevelés színteréül is szolgálhat.

Amíg a szobrász, ötvös, művészeti grafikus, textilműves, divatstílus- és jelmeztervező, festő, mozgókép- és animációkészítő/-tervező szakmák művelőinek ismernie kell az alkalmazott technológia környezeti hatásait, a zenei tagozaton a zajártalommal és a hangszervédelemmel is foglalkozni kell. Ehhez segítségül alkalmazhatók összefoglaló, áttekintő jellegű környezeti modulok, amelyek a hagyományos tanóráktól is eltérhetnek.

Ezzel összefüggésben az intézményben dolgozó pedagógusoknak lehetőségük van továbbképzéseken való részvételre, melyeken a környezeti neveléshez is kapcsolható különféle tanórán belüli és tanórán kívüli módszereket is elsajátíthatnak.

1.4.3. Konkrét környezetvédelmi feladatok:

- A szakmai oktatásban a hagyományok megismerésének és tiszteletének kiemelése;
- A város és környezetének megismerése;

- A település környezetvédelemmel foglalkozó cégeinek bemutatása;
- Az iskolakert ápolása és tisztántartása;
- Vas vármegye természeti szépségeinek megismerése (Kőszeg, Velem, Bozsok, Ság-hegy stb.);
- Őrségi Nemzeti Park megismerése;
- Az elemgyűjtési akcióban való aktív részvétel (többszöri városi 1-2. helyezés fenntartása);
- Környezetvédelmi vetélkedők tartása, illetve a meghirdetettekben való aktív részvétel;
- A szakmai órákon lehetőség szerint takarékos anyagfelhasználás és hulladékhasznosítás folyik. Emellett természetes anyagokat használunk.

A környezeti nevelés összetettsége miatt csak komplex módszerek segítségével közvetíthető. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, a közismereti és szakmai órákon, különösen a szakmai technológiai eljárások tanítása során a tananyag környezetvédelmi szempontok szerinti átadása. Így diákjaink egységes képet alakíthatnak ki az őket körülvevő világról.

1.4.4. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a legszűkebb környezeti nevelési munkához szükségesek, de folyamatosan pótolni és bővíteni kell ezeket, valamint újakat kell beszerezni.

- komposztáló (biohulladék gyűjtéséhez szükséges konténer, papírgyűjtéshez szükséges tárolók);
- zajsztintmérő;
- vízminőségi, talajminőségi, levegőminőségi vizsgálatokhoz gyorsesztek, vegyszerek;
- tárló a környezeti érdekességek, problémák megjelenítéséhez (cikkek, éppen nyíló virágok, kisebb alkotások);
- szakkönyvek, digitális anyagok fejlesztése.

1.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztésben alapvető szempontként kell figyelembe vennünk a két tagozat növendékei közötti különbségeket. Mivel mindkét művészeti tevékenység másfajta adottságokat követel, és másféle képességeket fejleszt, ezért megfigyelhetők az ebből adódó magatartásbeli eltéréseket is.

A **zeneművészeti tagozatos diákok** már kiskoruktól (6–8 éves kortól) gyakorolják a szereplést (zeneiskolai vizsgák, szereplések, versenyek) és azt, hogy hogyan kell és lehet együtt dolgozni (énekar, zenekar, kamaraegyüttesek), ezért nyitottak és rendkívül összetartóak. Ez a megállapítás az egész tagozatra érvényes, hiszen itt nagyobb az átjárás lehetősége az osztályok között. Az ugyanazon hangszeren játszó vagy egy tanárhoz járó növendékek szinte külön kis

csapatot alkotnak, az idősebbek segítik a fiatalabbakat. Itt nagyon ritkán találkozunk kiközösítéssel, és az igazi tiszteletet a közösségben a hangszeres teljesítménnyel lehet kivívni. A zenei osztályokban a növendékek könnyen és gyorsan dolgoznak, a játékos feladatokat szívesen fogadják. A játék feloldódást, kikapcsolódást jelent számukra a mindennapos kemény erőfeszítést követelő szakmai munkából. Ezekben a helyzetekben igazán gyerekek lehetnek. Az őket foglalkoztató problémák is az előttük álló feladatokkal – tanulással, koncertekkel – kapcsolatosak. Ez nem véletlen, hiszen azt már megtapasztalhatták, hogy zenész csak akkor lesz valakiből, ha naponta több órát gyakorol, tehát ezek a gyerekek feladatorientáltak.

A képző- és iparművészeti tagozatra, mozgókép- és animációkészítő/-tervező szakra járó tanulók másként élik meg a középiskolába kerülést. Általában kevésbé nyitottak, és teljesítményüket illetően bizonytalanabbak. Feltételezésünk szerint ennek egyik oka, hogy ezen a tagozaton az individuális teljesítményre kerül a hangsúly. Legtöbbször a középiskolába kerülés előtt már részt vettek rajzi előkészítőkön, ahol – a tevékenységből fakadóan – mindig az egyéni teljesítményüket mérték, egyéni korrektúrákat kaptak. Míg a zenei tagozatos növendékek az életnek olyan szituációit élik meg, ahol alkalmazkodni kénytelenek, a képző- és iparművészeti tagozatos diákok általában önállóan dolgoznak. Ő maga dönti el, hogyan építi be a munkájába a korrektor javaslatát. Náluk érződik a közös munka hiánya, jobban félnek a kiközösítéstől, és bizonytalanabbak szakmai teljesítményük megítélésében. Nem szokták meg az állandó megmérettetést, hiszen az általános iskolában ők voltak a legjobbak, az ő munkáikat küldték pályázatokra, kiállításokra. A „rejtett” üzenetekben újra és újra előkerülnek az ezzel kapcsolatos aggodalmaik.

Célunk az, hogy diákjaink képesek legyenek közösségben létezni, dolgozni. Készek legyenek az együttműködésre, a közösségi célok érdekében egyéni vállalásokra. Ez elsősorban az osztályközösségek erősítését jelenti (bár a zenei tagozaton a tevékenység jellegéből adódóan is nagy hagyománya van már a közös munkavégzésnek, sok más közösség, csoport is létezik az osztályon kívül).

Sikerkritériumok:

- Az osztályfőnöki munkának nagy jelentősége van. Ezt segíthették korábban a képző- és iparművészeti tagozaton a 9. osztályban tartott drámajáték-foglalkozások; A játékban való részvétel feltételezi a közösségben, csoportban való létezést, az együttműködést. Ha valaki kívülálló, nem részesülhet a játék örömeiben. Továbbá a közös élmény (a drámajáték élményközpontú készségfejlesztés) erősíti a csoporttudatot. Néhány éve öntevékeny színjátszókör működik iskolánkban, amely eddigi rövid fennállása alatt is igen szép produkciónak tudhat maga mögött, háromszor sikerrel bemutatkozott a Weöres Sándor Színházban is a szombathelyi középiskolások által interpretált előadásokon.

- Feladatunknak érezzük, hogy az osztályon belül minél több – nem formális – megbízatást kapjanak a tanulók, hogy legyenek felelősek másokért.
- Az ünnepek, megemlékezések rendezésének nagyon sok haszna van: hazaszeretetre nevelés, erkölcsi nevelés, a tanár más tevékenysége során találkozik a diákkal, és ez jobb emberismerethez segíti, erősíti az iskolához való kötődést, olyan képességek, tehetségek kerülhetnek felszínre, amelyek a tanórák során nem, sikerélményhez juttathat diákot, tanárt egyaránt, stb. Az ünnepnek szerves része, alkotóeleme az ahhoz tartozó hangulat megteremtése, kialakítása is, maga a készülődés: osztályünnepek, névnapok, születésnapok, Mikulás-várás, karácsony, nőnap, iskolai ünnepélyek – amelyeket mindig más osztály rendez –, kirándulások, osztályok bemutatkozása, stb.
- Fontos az iskola hagyományainak ápolása, annak tudata, hogy büszkék lehetünk iskolánkra. Elsőrendű fokmérője a hétköznapi életben, hogy a gyerekek jól érezzék magukat az iskolában, vagyis a gyerekközpontú, szeretetteljes légkört kell megőrizni. Az ünnepnapok hagyományai intézményünkben: szalagavató, ballagás, karácsonyi koncert, fesztiválok, kiállítások, évfordulók, diáknap, kézműves nap, volt tanítványok koncertjei, kiállításai.

Ellenőrzés, értékelés

- Az osztályfőnökök minden évben „feltérképezik” az osztály kapcsolatrendszerét a sikeres osztályfőnöki munka érdekében;
- A félévi és év végi osztályozó értekezleten az egy osztályban tanító tanárok számba veszik a közösségfejlődés tapasztalatait és az ebből adódó feladatokat;
- A tanévzáró értekezleten a diákönkormányzatot segítő pedagógus beszámol a végzett munkáról, tapasztalatairól, és a következő tanév tervezésekor az iskola igazgatója ezeket beépíti a munkatervbe.

1.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Pedagógusaink a törvényi előírások és a jól körülírt szakmai követelményrendszerek alapján végzik oktató-nevelő munkájukat. Attól függően, hogy milyen beosztásban dolgoznak, hogy mit tartalmaz a munkaköri leírásuk, részben vagy egészében más és más pedagógiai munkát végeznek.

Az alábbi helyi intézményi feladatot látják el az iskolánkban dolgozó tanárok:

- szaktárgyak tanítása (oktatómunka);
- nevelőmunka (tanórán és tanórán kívül);
- szabadidős tevékenységek, tanulmányi kirándulások, versenyek, kulturális programok, ünnepségek stb. szervezése, koordinálása;
- szülőkkel való kapcsolattartás;
- kollégiumokkal való kapcsolattartás;

- partnerintézményekkel (iskolák, kulturális intézmények pedagógiai tanácsadó intézmények, szakszolgálatok egyebek) való kapcsolattartás;
- adminisztrációs tevékenységek (éves tanmenet elkészítése, osztálynapló, ellenőrzők vezetése stb.);
- szakmai továbbképzések (kötelező vagy szabadon választott önképzések);
- munkacsoportok tevékenységében való szerepvállalás;
- nevelőtestületi értekezleteken való részvétel, véleményalkotás;
- iskolai koncerteken, kiállításokon, valamint egyéb kulturális rendezvényeken való közreműködés.

1.6.1. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Elsősorban az osztályfőnökök jelentik a diákok számára az iskolai elvárásokat, a normákat, emellett az osztályfőnök képes figyelni minden egyes diákra, ő tudja az egész iskolai létet humanizálni, elsősorban az ő tevékenysége által válhatnak a tanítási intézmények a szocializáció tudatos színtereivé.

Az osztályfőnök elsősorban az osztályban lezajló folyamatok irányításával, a csoportnorma, csoportmorál, a csoportfolyamatok irányításával érhet el jelentős eredményeket.

Egy kamasznak-serdülőnek sokkal több érzelmi, intellektuális, testi, morális problémája és kérdése van, mint amennyit az ember felnőttként el tud képzelni. Támaszra, segítségre szorul, olyan emberek figyelmére, akikkel naponta találkozik, együtt van. Nagy szükségük van az iskolai életben a biztonságra, a rendre, az áttekinthetőségre, ezt pedig az osztályfőnök tudja közvetíteni számukra.

A felnőtt társadalom senkire át nem hárítható felelőssége, hogy ebben az életkorban morális, érzelmi, intellektuális értelemben egyaránt kellően felvértezze a fiatalokat. Az osztályfőnöki tevékenység, az osztályfőnöki óra, kirándulás, tábor, erdei iskola, múzeumlátogatás, közös munkavégzés és a többi mind-mind ezt szolgálhatná.

Az osztályfőnökök szerteágazó feladatot végeznek, melyek egy része valósul csak meg az osztályfőnöki órák keretében. Az osztályfőnöki órákon feladata az iskolai értékek és normák átadása, közvetítése mellett az osztályprogramok szervezése, lebonyolítása, az iskolai programok szervezése. Elsődleges feladata az osztály tanulmányi, magatartási és munkafegyelmi helyzetének nyomon követése. Feladata lehet a moduláris és kereszttantervi témák feldolgozása, így az állampolgári nevelés, az erkölcsi nevelés, az egészségre nevelés, a tanulásmódszertan, a nemzeti hagyományok és az európai értékek közvetítése, a pályaorientáció és életpálya-építés. Az osztályfőnöki órák részét képezhetik az emléknapokra, kisebb ünnepekre való felkészülés, és minden egyéb tevékenység a dohányzásellenes felvilágosítástól a szexuális nevelésig bezárólag.

Emellett az osztályfőnök a legfőbb kapcsolattartó a szülő és az iskola között. Az osztályába járó diákokat általában jobban ismeri más tanároknál, így közvetlenebb, segítő kapcsolat jöhet létre

köztük, amely lényeges segítség a tanulók iskolai beilleszkedéséhez, a tanulmányi követelmények teljesítéséhez, az esetlegesen fellépő lelki vagy éppen szociális jellegű problémák hatékony kezeléséhez. Az osztályfőnök kvázi „második édesanyja, édesapja” a hozzá tartozó fiataloknak, akihez bizalommal fordulhatnak bármilyen gondjukkal. Mindezeket figyelembe véve az osztályfőnök az iskolában az egyik, ha nem a legfontosabb tényező az oktató-nevelő munka szempontjából.

A főbb osztályfőnöki tevékenységek összefoglalása iskolánkra vonatkozóan:

- feladata az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása;
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira;
- a helyi tanterv alapján tanmenetet készít, az osztályfőnöki tevékenységet ennek alapján szervezi meg;
- vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket;
- előkészíti és megszervezi osztálya tanulmányi kirándulását, az előírt időben leadja a kirándulási tervet;
- kapcsolatot tart az osztályába járó diákok szüleivel, a szülői munkaközösséggel, az osztály diák-önkormányzati vezetőségével;
- biztosítja az osztály képviselőinek a diák-önkormányzati megbeszéléseken és az évi rendes diákközségi ülésen való részvételét;
- folyamatos kapcsolatot tart az osztályában tanító tanárokkal;
- előkészíti a szülői értekezletek lebonyolítását, közreműködik az iskola szülőkkel és tanulókkal kapcsolatos minőségbiztosítási tevékenységében;
- közreműködik a tanulói tankönyvtámogatások iránti kérelmek összegyűjtésében és elbírálásában;
- részt vesz osztálya bemutatkozó műsorának, szalagavató műsorának, diákigazgató-választási műsorának, stb. előkészítő munkálataiban;
- minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet, vagy az évfolyamnak és a szükségleteknek megfelelően felhívja a figyelmet egyes előírásaira;
- közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában, segíti osztálya tanulónak a felsőfokú tanulmányokra történő jelentkezését;
- folyamatos figyelmet fordít az osztályterem tisztaságára, dekorációjára, a faliújság karbantartására;
- minden év szeptemberének 10. napjáig leadja az ifjúságvédelmi felelősnek a hátrányos és halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű és a veszélyeztetett diákok névsorát és az ezzel kapcsolatos adatokat bejegyzni a naplóba;

- a tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláírattja a tanulókkal;
- a hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az általános igazgatóhelyettesnek.

Az osztályfőnök ellenőrzési kötelezettségei:

- folyamatosan nyomon követi és aktualizálja a naplóban/digitális naplóban a diákok adatainak változását, a bejárók, a menzások, a kollégisták adataiban bekövetkező változásokat;
- az osztályozó értekezlet napján ellenőrzi, hogy minden tanulónak le van-e zárva az osztályzata, valamint, hogy a lezárt érdemjegy nem tér-e el jelentősen az osztályzatok átlagától a tanuló kárára;
- figyelemmel követi a tanulók igazolt és igazolatlan hiányzását, 8 napon belül igazolja a hiányzásokat, elvégzi a szükséges értesítéseket;
- a házirendben leírtak szerint figyelemmel követi a tanulók késését, szükség esetén elektronikus üzenetben vagy levélben értesíti a szülőket;
- az SzMSz 9.5.1. pontjában foglaltak szerint értesíti az iskola a tanulók szüleit az igazolatlan hiányzásról, ha a tanuló bukásra áll.
- Az osztályfőnökök különleges felelőssége a tanulói és szülői személyisé jogok maximális tiszteletben tartása, a kollégákkal és az osztályokkal kapcsolatos információk bizalmas kezelése.
- Az osztálypénzt kifejezetten a szülők kérésére, írásos meghatalmazás alapján kezelheti.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

1.7.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Célunk, hogy szociális helyzetéből adódóan egy növendék se kerüljön olyan helyzetbe, hogy a tanulási, művelődési, szórakozási lehetőségekkel ne élhessen.

Feladataink, lehetőségeink e téren:

- A szülőknek és a diákoknak segítünk abban, hogy támogatást kaphassanak a lakóhelyük szerint illetékes polgármesteri hivataltól. Felvilágosítást adunk a lehetőségekről, és minden jogos kérelemhez támogatói nyilatkozatot csatolunk;
- Az iskolai alapítványtól támogatást kérünk a tanulmányokkal kapcsolatos költségekre;
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök év elején ismertetik a szülőkkel és a diákokkal a segélyezési lehetőségeket: tankönyv, étkezési hozzájárulás stb.;
- Az iskolai könyvtárból kölcsönözhető tankönyvek, nyelvkönyvek, kották, szótárak;
- A nyári alkotótáborokat különböző pályázatokon elnyert összegekből finanszíroztuk, és anyagi helyzettől függően ingyenesé tettük;

- Iskolánkban tagozatonként önszegélyező alapokat hoztunk létre a művészeti szakképzés zavartalan folytatása érdekében. Ebből finanszírozzuk például az előfelvételi meghallgatások utazási költségeit, melyekre nem áll rendelkezésre fenntartói forrás, és a szakmai kurzusokat;

1.7.2. Esélyegyenlőség biztosítása

A hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), sajátos nevelési igényű (SNI), valamint beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küszködő tanulók tekintetében egyaránt prioritás az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése. E nevelési, oktatási gyakorlat minél szélesebb körű elterjesztése kiemelt jelentőséggel bír nem csak a sajátos nevelési igényű gyerekek, hanem a többiek vonatkozásában is.

A sajátos nevelési igényű tanulók közül csak azok jelentkezhetnek, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ún. egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

A H-s, SNI-s és BTMN-es gyerekekre az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős is fokozottan figyelnek. A szaktanárok közötti rendszeres kapcsolattartással is igyekszünk beilleszkedésüket, felzárkóztatásukat elősegíteni.

Évről-évre több, ún. diszes tanítványunk van (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia). A speciális iskolai órarend miatt, és mert nincs a tantestületben képzett gyógypedagógus, külsős gyógypedagógus látja el a feladatot. Viszont iskolán belül van mód az egyéni fejlesztésükre. Indokolt esetben pedig – a szakértői bizottság szakvéleménye és igazgatói határozat alapján – egyes tantárgyak vagy tantárgyrészek értékelése, minősítése alól felmentést, vagy egyéb kedvezményeket (időhosszabbítás, szóbeli számonkérés, segédeszköz használata) kaphatnak növendékeink.

Iskolánkba felvételt nyerni csak az alkalmassági vizsgák – a 2014/2015-ös tanévtől kezdődően pedig a központi írásbeli felvételi – teljesítésével lehet. Ez a leendő diákjaink számára nemcsak megpróbáltatás, hanem jövőjük megalapozása is, ugyanis az olyan tanuló, akinek adottságai, képességei nem megfelelőek, nem tudja teljesíteni a szakmai követelményeket, és – a tapasztalatunk szerint – közismereti tárgyakból is egyre nehezebben és egyre kevesebbet produkál. A gyakori kudarcélmény egyrészt személyiségromboló, másrészt nehéz lesz másik középiskolában folytatnia a tanulmányait (legfeljebb 9., ill. 10. osztályban), mert a közismereti órák a párhuzamos oktatásnak megfelelően épülnek egymásra.

A H-s tanulók esélyegyenlőségét úgy biztosítjuk, hogy ha az alkalmassági vizsgán megfelelően teljesítenek, akkor egyenlő pontszámok esetén őket részesítjük előnyben.

1.7.3. Korrepetálások, felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás

Korrepetálás, felzárkóztatás:

A hatékonyság érdekében sokféle változatát alakítottuk ki a felzárkóztatásnak, amelynek alkalmankénti megválasztása a tanár saját döntésén alapul:

- csak szükség szerinti ideig foglalkozik ugyanazzal a tanulóval, tanulókkal;
- az egész osztály korrepetálása (nehéz anyagot tanulnak pl. matematikából);
- az osztály egy csoportjának korrepetálása (lemaradók felzárkóztatása);
- egyéni foglalkozás (általános iskolai alapok hiánya, hosszú betegség után, gyengébb képességek esetén);
- egyéni foglalkozás a tehetséges növendékekkel (pl. nyelvvizsgára, tanulmányi versenyre, szakmai versenyre készülés).

Egyéni fejlesztés tanulási nehézség miatt:

Diákjaink 9–10 százaléka részképeségzavaros (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkulációs). Fejlesztésüket egyéni foglalkoztatásban oldjuk meg szaktárgyi korrepetálás keretében, valamint a tanulás nehézséggel küzdő tanulókkal fejlesztőpedagógus, a sajátos nevelési igényű diákokkal gyógypedagógus foglalkozik. A legfontosabb az esetleges szakértői véleményekben megfogalmazott, érettségi vizsgatárgyak alóli felmentések esetén megtalálni a megfelelő érettségi tantárgyakat. Az igazgató határozatban elfogadja a szakmai javaslatot, és engedélyezi a felmentéseket és a helyettük választott érettségi vizsgatárgyakat. Ezek után az osztályfőnöknek, az ifjúságvédelmi felelősnek és az adott szaktanárnak meg kell szervezni a vizsgára való felkészítést.

A tanulási problémákkal küszködő, illetve részképeségzavaros tanulók felzárkóztatása évek óta eredményesen folyik, aminek bizonyítéka a sikeres érettségi vizsga.

Tehetséggondozás:

A tehetséggondozás iskolánk specialitásából, a művészeti képzésből fakadóan természetszerűen kiemelkedő terület. Számos kimagasló képességű és tudású növendékünk van, akiknek pályaaorientációjára fokozott figyelmet fordítunk. Kiemelkedő teljesítményük révén ők azok, akik a legtöbb országos szakmai versenyen, nívós koncerten, kiállításon megmérettetnek, iskolánk hírnevét is öregbítve.

Kapcsolatunk tehetséges növendékeinkkel az érettségi után sem szűnik meg. Figyelemmel kísérjük egyetemi éveiket, pályafutásukat, és további bemutatkozási lehetőségeket biztosítunk számukra (pl. kiállítás a Művészeti Galériában, önálló koncert, szakmai élménybeszámoló, közreműködés pályaaorientációs napon).

1.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Iskolánk eredményes működése, a demokratizmus érvényesülése (a növendékek életkorának függvényében) elképzelhetetlen az egyre önállóbban működő tanulói önkormányzat nélkül, ezért annak fejlesztése az egész nevelőtestület feladata. A fejlesztés alapelve a Pedagógiai Programunkban megfogalmazott érték- és célrendszer. A feladatok leírása megtalálható az egyes tantárgyak, műveltségi területek koncepciójában is.

Iskolánkban Diákönkormányzat működik saját SZMSZ alapján, diákmozgalmat segítő tanár irányításával. A diákok valamint a Diákönkormányzat gyakorolhatják mindazon jogaikat, melyeket a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 46. és 48. §-a biztosít számukra. Utóbbi § 4. bekezdése kimondja, hogy a Diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a Házi rend elfogadása előtt.

A diákönkormányzat évente egy alkalommal diákgyűlést szervez, amelyet az iskola igazgatójával együtt készít elő. Emellett résztvevői az éves programokról szóló tagozati megbeszéléseknek, az aktuális feladatok, problémák megoldásának. A DÖK szervezi a diáknapot és a farsangot is. Tanévenként egy tanítás nélküli munkanappal a Diákönkormányzat rendelkezik, melynek időpontjáról és programjáról – a nevelőtestülettel egyeztetve – dönthet. A diákönkormányzat vállalja fel a diákok érdekképviselését azáltal, hogy ismerteti számukra a törvény adta lehetőségeket. Ennek felelőse a diákönkormányzatot segítő tanár, valamint az osztályfőnökök.

1.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

1.9.1. A szülőkkel való kapcsolattartás formái

A nevelés-oktatás, a személyiségformálás hatékonysága érdekében elengedhetetlen a szülőkkel való együttműködés, amelyben a diszkréció, a másik ember jogainak, személyiségének tiszteletben tartása alapvető.

Együttműködési formák:

- Évente legalább 2 szülői értekezlet, 3 fogadóóra, de az osztályfőnök bármikor összehívhat szülői értekezletet a szülők vagy a pedagógusok kérésére, illetve ha úgy ítéli meg, hogy szükséges;
- A képző- és iparművészeti tagozaton közös (diákok jelenlétében) szülői értekezletet tartunk az első év végén, a szakválasztáskor, illetve a továbbtanulással kapcsolatban;
- A tanulmányok ideje alatt legalább egyszer – az osztályfőnök szervezésében – olyan közös szülői értekezletet tartunk, ahol minden szülő, tanár és növendék jelen van;
- Levelezés, telefon, ellenőrző könyv, vagy /és elektronikus napló (utóbbi a 2016/17-es tanévtől bevezetve);
- Családlátogatás (főként problémák esetén);
- Személyes találkozás, megbeszélés (szülői értekezleten kívül);
- Szülők meghívása növendékhangversenyekre, kiállításokra, iskolai programokra;
- Szülői munkaközösségi tevékenység;
- Az iskola éves programjának bemutatása a szülőknek (szülői értekezleten);
- Az iskola nevelési–oktatási programjának bemutatása (honlapon, SZM vezetőségi értekezleten);
- Évente 1 alkalommal nyílt napot tartunk, amikor a szülők órákat, foglalkozásokat látogathatnak;
- Emellett sikeres kezdeményezés a leendő felvételizőknek szervezett őszi tábor, melyen a szülők is részt vehetnek.

1.9.2. Pedagógusokkal való kapcsolattartás formái

A művészeti képzés jellegéből adódik, hogy a nevelőtestület egy része nem főállású pedagógus iskolánkban. Évente három alkalommal (tanévnyitó, félévzáró és tanévzáró végi tantestületi értekezlet) van együtt a teljes nevelőtestület, valamint operatív, vagy rendkívüli értekezlet (pl. igazgatóválasztás) alkalmával.

A nevelőtestület kapcsolattartásának egyéb formái:

- vezetői értekezletek (az igazgató, igazgatóhelyettesek, valamint szükség szerint a munkaközösség-vezetők részvételével történik heti rendszerességgel);
- tagozati értekezletek (évente legalább 3 alkalommal, a tanév elején, félévkor és a tanév végén);
- tanszaki megbeszélések a szaktanárok igénye szerint;
- munkaközösségek megbeszélései (szakmai kérdésekben, véleményalkotás során, igény szerint);
- az egy azon osztályban tanító tanárok megbeszélései (alkalomszerűen az osztályfőnök hívja össze);
- egy-egy nevelési, fegyelmi probléma esetén a közismereti és szakmát oktató tanárok konzultációi;

- az igazgatóhelyettesek és a művészeti munkaközösség-vezetők napi kapcsolatot tartanak a hozzájuk tartozó kollégákkal;
- az osztályfőnökök rendszeresen konzultálnak az osztályukban tanító pedagógusokkal;
- a szakmai igazgatóhelyettesek kötelező jelleggel, az igazgató és az általános igazgatóhelyettes lehetőség szerint részt vesz a tagozati, munkaközösségi megbeszéléseken, akadályoztatása esetén az illetékes kollégák tájékoztatják őt az ott elhangzottakról. A pedagógusokkal, növendékekkel kapcsolatos döntések minden érintett bevonásával, konszenzussal történnek.

A szaktanárok feladatai:

- Az egységes követelmények érvényesítése érdekében a tanszakok minden tanára együtt értékeli a növendékek teljesítményét (félévi, év végi vizsgák, tanszaki hangversenyek, szakmai háziversenyek, prezentációk).
- A felvételi vizsgákon nyújtott teljesítmény értékelése, és így a felvétel is a művésztanárok közösen meghozott döntése.

1.9.3. A kollégiumokkal való kapcsolattartás

Együttműködési formák:

- A kollégiumok megkapják iskolánk éves programját a tanév kezdetén;
- A kollégiumi nevelőtanárok hozzáférést kapnak az e-naplóban a kollégiumi csoportjukba beosztott diákok iskolai adataihoz (jegyek, hiányzási adatok);
- A kollégiumi nevelőtanárokat meghívjuk az iskolai rendezvényekre (Csitri-csutri – a 9. osztályosok bemutatkozása, koncertek, kiállítások, diáknapi, szalagavató, ballagás, iskolai évfordulók stb.);
- Az igazgató, a helyettesek, az osztályfőnökök és nevelőtanárok rendszeres kapcsolatot tartanak, megbeszélnek a tanulókkal kapcsolatos problémákat, teendőket;

1.9.4. Partnerintézményekkel való kapcsolattartás

Iskolánk oktatási-nevelési kérdésekben, programok szervezésekor alkalomadtán együttműködik a szombathelyi középiskolákkal. (Pl. az aradi vértanúkról szóló október 6-i megemlékezést 15 éve közösen tartjuk az ELTE Bolyai János Gyakorló Gimnáziummal; a pályaválasztási és szakképzési kiállítások alkalmával).

Iskolánk szoros kapcsolatban áll a megye és a régió alapfokú művészetoktatási intézményeivel, ahonnan növendékeinket várjuk; bemutatók, nyílt napok, közös koncertek és kiállítások (pl. Vas vármegyei művészetoktatási intézmények találkozója a „Művészetoktatás napja” alkalmával minden év tavaszán), szakmai versenyek, egyéb rendezvények kapcsán.

A Szombathelyi Váci Mihály Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában évek óta rendszeresen állítanak ki képző- és iparművészeti tagozatos növendékeink.

Együttműködünk a város és a régió kulturális, művészeti intézményeivel is, művelődési házakkal, kiállítótermekkel, múzeumokkal, a Savaria Szimfonikus Zenekarral stb.

Emellett iskolánk növendékei és művészeti csoportjai számos alkalommal közreműködnek városi rendezvényeken (pl. Savaria Karnevál, kulturális, idegenforgalmi rendezvények, megnyitók stb.), jótékonyági koncerteken (pl. Zonta Klub javára), illetve hotelek, egyéb cégek felkéréseknek eleget téve is.

Iskolánk Körterme és Művészeti Galériája lehetőséget biztosít partnerintézményekkel való együttműködésre, például workshop-ok, tematikus rendezvények megtartására. Szaktanáraink végzettsége és elismertsége okán lehetőség nyílik szakmai napok és továbbképzések meghirdetésére is iskolánkban.

1.10. Felvételi és vizsgaszabályok

Az iskolába való bejutás alapfeltétele a felvételiző választott művészeti szakjával kapcsolatos képessége és tudása. Ennek feltérképezését szolgálja a **szakmai alkalmassági (felvételi) vizsga**. Emellett a felvételiző tanulók **központi írásbeli vizsgát** is tesznek magyar nyelvből és matematikából. A felvételi rangsor megállapításánál figyelembe vesszük a jelentkezők **általános iskolai tanulmányi eredményét** is. Ennek részleteit a Felvételi tájékoztatóban minden tanév folyamán közzétesszük.

A szakmai alkalmassági vizsgán megfelelt diákok rangsorát a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletnek megfelelően a központi írásbeli vizsgán szerzett pontszám és az általános iskolából hozott tanulmányi eredmény alapján határozzuk meg. Tanulmányaik alatt diákjaink egészen az érettségi vizsgáig és a szakmai vizsgáig bezárólag számos – a tanévekhez, tantárgyakhoz kapcsolódó – beszámoló alkalmával nyújtanak bizonyosságot tudásukról, szaktárgyi haladásukról.

A felvételi vizsgán megfelelt diákok beiratkozás alkalmával a tanult idegen nyelvből (angol vagy német) szintfelmérő tesztet írnak, amelynek eredménye alapján az adott nyelv középhaladó vagy haladó csoportjába kerülnek be. Az általános iskolában tanult nyelv helyett a másik nyelvre csakis abban az esetben válhatnak át, ha a 9. évf. szeptemberének elején vagy 1. félévének végén sikeres különbözeti vizsgán bizonyítják tudásukat. Az idegen nyelvi különbözeti vizsga a NAT 2020 által középiskolai belépési szintként előírt A2-es szint teljesítése esetén tekinthető sikeresnek. Így biztosítható ugyanis a NAT 2020 által középiskolák számára kimeneti célként előírt B2 szint elérése és az érettségi eredményes letétele.

1.10.1. Az alkalmassági vizsga szabályai

Az intézményünkbe bekerülő növendékeknek több speciális képességgel, tulajdonsággal is rendelkezniük kell (lásd 1.1.3. fejezet), melyeknek felmérésére a szakmai előfelvételi és felvételi vizsgák alkalmával szóban és írásban nyílik lehetőség.

Emellett a 2014/15-ös tanévtől iskolánk felvételi eljárása előírja a felvételiző nyolcadik osztályosok számára a központi matematikai és magyar nyelvi írásbeli felvételi feladatlap megírását is. Ennek oka, hogy tapasztalatunk szerint az alapvető közismereti tárgyakból nyújtott teljesítmény legtöbbször egyenesen arányos a művészeti területeken nyújtott tanulói teljesítménnyel, azaz általában jobb képességekkel rendelkeznek azok a diákjaink, akik a közismereti tárgyakból is jobbak. A közismereti központi írásbeli felvételi vizsga a sikeres szűrés egyik újabb eszköze lehet. Mindamелlett a művészeti szaktárgyi képesség és tudás marad továbbra is a felvételi vizsga legmeghatározóbb eleme.

A **sajátos nevelési igényű** tanulók közül csak azok jelentkezhetnek, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ún. egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

1.10.2. A szóbeli és írásbeli felvételi vizsga követelményei a képző- és iparművészeti tagozaton

A képességvizsgálat egyfordulós, egy napos a tagozaton a tagozat szaktanárainak döntése alapján. A felvételi feladatok a következők:

- “csendélet gipszfejjel” színes technikával készítve (munkaidő: 60 perc)
- kreativitást igénylő feladat (munkaidő: 15 perc)

Az egyes feladatok között 10 perces szünetet kapnak a felvételizők.

Ezt követően mindenkit beszélgetésre hívunk be, ahol az otthonról hozott munkákat is megnézzük. Bármilyen munkát szívesen látunk (rajz, festmény, grafika, kerámia, szobor, textil, képregény, maximum 5 perces film vagy filmrészlet, fotó, ötvösmunka, makett stb.), de ezek között kötelezően lennie kell 3 rajznak, amelyek egyike 1 db önarckép.

A szakmai alkalmassági vizsga időpontja általában március hónap első hétvégéje.

Mivel a képző- és iparművészeti tagozatra bekerülés feltétele a képességvizsgálaton megfelelés, ezért a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű tanulóknak is meg kell felelniük a képességvizsgálaton.

Bár iskolánk nem írja elő a felvétel feltételeként az egészségügyi alkalmassági vizsgálatot, de javasoljuk, hogy a krónikus légzőszervi megbetegedésben, allergiában (por, fém, kémiai oldószerek, stb.) szenvedők konzultáljanak a háziorvosukkal, szakorvosukkal, mert a különböző képző- és iparművészeti szakokon alkalmazott anyagok (agyag, gipsz, réz, cink, oldószerek, stb.) kockázatot jelenthetnek bizonyos betegségek esetében.

A vizsgázók teljesítményének értékelése:

A központi írásbeli felvételi vizsgán a legalább 15-15 pontot elért jelentkezőket hívjuk csak be alkalmassági vizsgára.

Az alkalmassági vizsgán nyújtott teljesítményt a 6 tagú felvételi bizottság anonim módon és objektív szempontok alapján pontozza; megfelelt vagy nem felelt meg minősítéssel értékeli. Az egyes feladatokat nem elkülönülten, hanem egészében vizsgálja. Az alkalmasság megállapításának vonatkozásában a felvételi bizottság döntésével szemben fellebbezésnek helye nincs.

Az általános iskolai érettségi tárgyak eredményei alapján állítjuk sorrendbe az alkalmassági vizsgán megfelelt diákokat.

1.10.3. A szóbeli és írásbeli felvételi vizsga követelményei a mozgókép- és animációtervező szakon

A képességvizsgálat (felvételi vizsga) minden felvételiző diák számára kötelező. Az alkalmassági vizsgán nyújtott teljesítményt a felvételi bizottság megfelelt vagy nem felelt meg minősítéssel értékeli. Az alkalmasság megállapításának vonatkozásában a felvételi bizottság döntésével szemben fellebbezésnek helye nincs.

A felvételire beadandó maximum 10 darab otthon készített munka, amik között:

- legalább egy (maximum 5 perc hosszúságú, előszereplős vagy bármilyen animációs módszerrel készített) film vagy filmrészlet és
- legalább három önálló és kidolgozott papíralapú fénykép, vagy digitális fényképekből szerkesztett rövidebb (15-20 képnél nem bővebb) galéria (sorozat vagy önálló felvételek) szerepel.

Az otthoni fotós és filmes anyagok értékelésekor a képi kifejezés tudatossága, következetessége és kreativitás - nem pedig a készítésükhöz használt, rendelkezésre álló technikai eszközök jellege a döntő szempont.

A felvételi az otthoni munkákon túl megadott szöveg vagy képi kiindulópont segítségével létrehozott rövid képes forgatókönyv megtervezéséből (90 perc), valamint a felvételi feladat megoldásával és a beadott otthoni anyagokkal kapcsolatos személyes (10-15 perces) elbeszélgetésből áll.

Az értékeléskor a felvételi fentiekben jelzett három részében nyújtott teljesítmény a következő arányban kerül értékelésre: otthoni munkák 40 pont (40%), felvételi feladat megoldása 30 pont (30%), elbeszélgetés 30 pont (30%).

A szakra történő bekerülés feltétele a képességvizsgálaton megfelelés, ezért a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű tanulóknak is meg kell felelniük a képességvizsgálaton.

1.10.4. A zeneművészeti tagozat felvételi követelményei

A tagozaton két előfelvételi tartunk, egyet decemberben, egyet januárban, melyeken nem kötelező a részvétel. Az előfelvételi meghallgatások a kölcsönös tájékozódást és segítségadást szolgálják, ezért mindenképpen ajánljuk a felvételizőknek.

A felvételi vizsga februárban van, a megjelenés ezen kötelező. A felvételi követelményrendszere azonos az előfelvételi meghallgatásokéval. Ahogy az előfelvételi meghallgatások, úgy a felvételi is hangszeres/énekes meghallgatásból és szolfézs írásbeli, szóbeli vizsgából áll.

A zenei tagozat választható klasszikus-zenei szakjai:

furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona, tuba, ütő, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, gitár, ének, zongora, orgona, zeneelmélet-szolfézs, hangkultúra;

Egy szak kötelezően választható a zeneművészeti tagozaton, de lehetőség van két (rendkívüli esetben három) szak párhuzamos elvégzésére is.

Hangszeres felvételi követelmények:

A felvételi vizsga anyaga hangszereknél általában megadott típusú (pentaton, diatonikus és modális) skálák, különböző karakterű etűdök és előadási darabok (versenymű részletek) megszólaltatása.

Az egyes szakok és hangszerek részletes felvételi követelményét az évente aktualizált felvételi tájékoztató tartalmazza. Emellett a jelentkezők, érdeklők az őszi nyílt napokon, az előfelvételi meghallgatások alkalmával is kaphatnak felvilágosítást a követelményekről.

Szolfézs felvételi követelmények:

a/ írásbeli feladatok:

- ritmus nélküli hangközmenet lejegyzése tonális keretben;
- hangzatlejegyzés adott hangra;
- 4-8 ütemes ritmus lejegyzése;
- rövid, egyszólamú dallam lejegyzése;
- rövid, kétszólamú funkciós idézet lejegyzése.

b/ szóbeli feladatok:

- modális hangsorok felismerése;

- hangköz- és hármashangzat-felismerés;
- négyeshangzat-építés;
- 8-16 ütem terjedelmű egyszólamú dallam olvasása (bécsi klasszikus);
- népdal lapról olvasása.

1.10.5. Az átvétel helyi szabályai

A tanuló másik középiskolából való átvételének módja és feltételei attól függnnek, milyen iskolatípusból érkezik az átjelentkező diák.

Hasonló vagy ugyanilyen művészeti iskolából az átvétel magától értetődő lehet, és a tanítási év során elvileg bármikor lehetőség van rá, de ebben az esetben is a szakmai tanároknak meg kell győződniek arról, hogy a jelentkező diák elég felkészült-e ahhoz, hogy párhuzamos művészeti képzésben folytathassa tanulmányait. Indokolt esetben felvételi vizsgát / szintvizsgát folytathat le az iskola a diák átvételének feltételeként.

Eltérő iskolatípusból történő átjelentkezés a képző- és iparművészeti tagozatra:

A 9. vagy 10. évfolyamot már megkezdett tanuló átvételére abban az esetben kerülhet sor, ha eredményesen teljesíti a szakmai tanárok által előírt alkalmassági vizsga követelményeit, és vállalja a 9. évfolyam iskolánkban történő megismétlését, amelyre a 2011. évi CXCV. törvény 57. § (1) bekezdése szerint lehetősége van. Az ilyen átvételre vonatkozó kérelem benyújtásának határideje szeptember 30. A tagozat 9. évfolyamán működő speciális szakmai „forgórendszer” miatt ezt követően, illetve más iskolatípus magasabb évfolyamáról az átjelentkezés már nem lehetséges.

Eltérő iskolatípusból történő átjelentkezés a zeneművészeti tagozatra, valamint a mozgókép- és animációtervező szakra:

Elvileg bármikor lehetőség van átjelentkezésre 9-13. évfolyamig, de csak abban az esetben, ha a zenei elméleti és hangszeres alkalmassági szintvizsga/mozgókép- és animációtervező szakos szintvizsga követelményeinek a jelentkező megfelel.

Lehetőség van arra is szülői kérésre, hogy a 10. évfolyamot már megkezdett diák a 9. évfolyamot iskolánkban újrajárja.

Az átvételi kérelemhez minden esetben a beiratkozáshoz szükséges iratokat kell bemutatnia az átjelentkező diáknak, illetve szülőjének. Az átvételről a szakmai testület javaslata alapján az igazgató dönt.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 23.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint az iskolai átvételi kérelem elbírálásáról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt is, továbbá az előző iskola igazgatóját is értesíteni kell.

1.10.6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban a tanulók rendszeresen számot adnak tudásukról a tanórákon szóban vagy írásban. Félévi és év végi vizsgákat szakmai tárgyakból tartunk.

A zeneművészeti tagozat növendékeinek hangszerből/énekből kell minden félév végén szaktanárokból álló bizottság előtt számot adni tudásukról. Vizsgaműsorukat (előadási darabok, etűdök) az egyes hangszerekre előírt követelményrendszer alapján állítják össze a szaktanárok. Az értékelés szóban és osztályzattal történik. Utóbbinál tizedes értékeket is megállapítva 1–5-ig osztályoz a bizottság.

A képző- és iparművészeti tagozaton (ide értve a mozgókép- és animációkészítő/mozgókép- és animációtervező szakot is) egész évben érdemjeggyel is értékeli szaktanáraink a kiadott feladatokat. Minden tanév végén meghatározott napon prezentációt tartanak a diákok, osztályonként az iskolánkban tanító képző- és iparművész tanárok, médiaszakemberek előtt bemutatva egész éves munkáik legjavát, ezzel számot adnak szakmai, rajzi, mintázási feladataikról és fejlődésükről.

A szaktanárok közösen megvitatják és szóban értékeli a tanulók munkáját egyenként és évfolyamonként. Osztályzattal is értékeli a teljesítményt, és a legkiválóbb munkákat archiválják. A képző- és iparművészeti tagozaton kilencedik évfolyamon ekkor dől el, hogy a következő évtől melyik szakon folytathatják a diákok képzőművészeti tanulmányaikat.

A mozgókép- és animációtervező szakon ettől eltérően már a 9. évfolyamra konkrét szakra vesszük fel a felvételi vizsgán megfelelt diákokat, akik a 2015/16-os tanévtől a zenész növendékekkel egy osztályban, a 9/B osztályban folytatják tanulmányaikat.

A félévi és év végi tanulmányi osztályzatok megállapításához a tanulónak **osztályozóvizsgát** kell tennie, ha:

- a) az igazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (pl. egyéni tanulmányi rendi státusz),
- b) az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- d) egy tanévben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozóvizsga letételének lehetőségét,
- e) ha a tanuló hiányzása egy adott közismereti tantárgyból az évi tanítási órák 30%-át (20/2012. EMMI rendelet 51.§ (7) bekezdése), szakmai tárgyakból a tanítási órák 20%-át meghaladta, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozóvizsga letételének lehetőségét,
- f) átvételnél az iskola igazgatója előírhatja,
- g) a tanuló független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Az osztályozóvizsgák részletes szabályozását az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Szakgimnáziumunk tanulói a 12. évfolyam végén **érettségi vizsgát** tesznek (lásd részletesen a 2.8. fejezetben). Az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 órás közösségi munka, melynek szervezésében a közösségi szolgálat koordinálásával megbízott pedagógus, valamint az osztályfőnök segít.

A tanév hivatalosan augusztus 31-ével ér véget. Ennek következtében a diákok a nyár során is végezhetnek közösségi szolgálatot. Az Iskolai Községi Szolgálattal kapcsolatos záradék, mely tartalmazza az adott tanév teljesítéseit, mindig a következő tanév szeptember 20-ával kerül bejegyzésre a szükséges dokumentumokba.

A 13. évfolyam végén **szakmai vizsgát** tehetnek növendékeink, ezzel lezárva középiskolai tanulmányaikat (lásd részletesen a 2.9. fejezetben)

1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Szombathely csatlakozott a „Segítés városa” programhoz. Ennek keretében korábban újraélesztési tanfolyamot tartottak iskolánk tanulóinak is.

Elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatására a testnevelés, a komplex természettudomány és az osztályfőnöki órák keretében kínálkozik még lehetőség.

1.12. Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001

„A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában.

2. Helyi tanterv

2.1. A kötelezően előírt, jelenleg hatályos kerettantervek

Iskolánk, mivel párhuzamos képzést folytat, két kerettantervet alkalmaz, egy közismereti és egy szakmait.

Közismereti kerettantervünk alapjai:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény;
- 403/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet (egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról);
- a művészeti szakgimnáziumok számára elrendelt közismereti kerettantervek (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_7_melleklet)

Szakmai kerettantervünk alapjai:

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- 5/2018. (VII. 9.) ITM rendelet;
- a NAT 2020-hoz illeszkedő szakképzési kerettantervek (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/szakgimnaziumok_9_12/klasszikus_zenesz);

2.2. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások

2.2.1. A nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A fenti rendeletekben foglalt kerettantervek által meghatározott rendelkezésre álló órakereten felül az intézmény a helyi tantervben nem ír elő további tananyagot, mivel a diákok így is nagyon leterheltek. A választható tantárgyak közül a 2018-as kerettanterv szerint a képző- és iparművészeti tagozaton jelenleg 12. osztályban heti 1 óra ének-zenét, a zeneművészeti tagozaton 11. évfolyamon 1 óra vizuális kultúrát tanulnak növendékeink. Az ún. szabad felhasználású, rendelkezésre álló 10%-os időkeret egy részét szakmai tárgyakra fordítjuk, másik részét (12. osztályban) az érettségi tantárgyak óraszámának növelésére (lásd: a 2.6. és 2.7. Helyi tanterv c. fejezetek).

Figyelembe véve iskolánk személyi és infrastrukturális feltételeit, a komplex természettudományos tárgy keretében jelenleg a földrajz és a biológia élvez prioritást.

Mindezen változtatásokkal együtt is lehetősége van a párhuzamos képzést folytató művészeti szakgimnáziumoknak arra, hogy legfeljebb heti 40 tanórán képezzék a diákokat.

Órahálónk kialakításakor azonban arra törekedtünk, hogy valamennyi évfolyam óraszámát alatta maradjon a 40 órás maximumnak.

2.2.2. A nem kötelező tanórai foglalkozásokhoz szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai

(Lásd: 2.2.1., 2.6., ill. a 2.7. fejezet)

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk a 2020-as Nemzeti alaptantervben foglalt tantervi követelményeknek és kerettantervi előírásoknak megfelelő, központilag meghatározott tankönyvekből választhat. A tankönyv kiválasztásánál (amennyiben több könyvből lehet választani) mindenekelőtt a tantárgyi szakmai, pedagógiai szempontokat veszik figyelembe iskolánk szaktanárai. Emellett költséghatékonyságot szem előtt tartva fontos szempont az is, hogy az egymás után jövő évfolyamok lehetőség szerint hosszabb távon azonos tankönyveket használjanak, így azok – ha szükséges – öröklődhessenek évfolyamról évfolyamra. A tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztása szintén a központilag megadott keretből lesz lehetséges.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

„A Nat a magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből táplálkozik, annak hagyományaira épül. Meghatározza azokat a nevelési-oktatási alapelveket, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítják az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot. A Nat emellett meghatározza az elsajátítandó tanulási tartalmakat, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében. A Nat lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alapműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára, beleértve a különleges bánásmódot igénylő tanulókat ellátó intézményeket is. A Nat a köznevelés szemléleti alapjainak meghatározásával kiegészíti a gyermekek, tanulók családban megvalósuló nevelését, erősíti ezzel a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést, a generációk közötti kapcsolatot, a közös kulturális gyökereket, az

anyanyelv használatát. Így rögzíti azt a minden magyar emberben közös tudást, amely megalapozza a nemzeti identitást.” – áll a 2020-as Nat Alapvetés c. bevezetőjében.

Azon túl, hogy iskolánk tantestülete magáénak érzi és a gyakorlatban már régóta meg is valósítja a fenti pedagógiai célokat, feladatokat, egy területet külön is érdemesnek tartunk kiemelni: a határon kívüli magyarokkal való kapcsolattartást és a nemzeti összetartozás erősítésének szándékát.

A művészeti képzés révén diákjaink az átlagosnál szorosabb kapcsolatot ápolhatnak a határainkon kívül élő magyar társaikkal. Példaként megemlítendő a Határtalanul pályázat, melynek keretében a székelyföldi, sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Líceum diákjaival valósult meg cserekapcsolat, egyúttal szakmai kapcsolat. Hagyományteremtő szándékkal a 2012/13-as tanévben elsőként valósult meg iskolánkban a Nemzeti Összetartozás Téma nap, melynek keretében forgószínpad-szerű rendszerben rendhagyó tanórák, előadások alkalmával ismerkedhettek meg az osztályok a határainkon kívül élő magyarság kultúrájával és nemzeti hagyományainkkal. E projektnapot minden évben a június 4-i Nemzeti Összetartozás Napján valósítjuk meg iskolánkban. A nemzeti témanapon évenként más és más határon túli magyarok tájegysége (Székelyföld, Vajdaság, Felvidék stb.) kerül az előadások középpontjába.

Emellett számos alkalom kínálkozik koncertek, kiállítások, versenyek alkalmával arra, hogy diákjaink nemzetközi és nemzeti kapcsolatokat alakítsanak ki, a gyakorlatban is megvalósítva a Nat nemes szándékait.

2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Iskolánkban számos lehetőség van a napi testmozgásra. Emellett intézményünk mindenben megfelel a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében foglalt jogszabályi elvárásoknak (lásd: 1.3.8.)

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A tanítandó tantárgyakat és óraszámokat alapvetően a szakgimnáziumi/művészeti szakgimnáziumi és a szakmai kerettantervek határozzák meg. A magas heti óraszámok miatt iskolánkban csekély mozgástér marad a tantárgyválasztásra, mivel a saját hatáskörben felhasználható 10 %-os órakerettel kénytelenek vagyunk nagyobb részt a szakmai, kisebb részt az érettségi tárgyak óraszámát növelni. A kerettantervben egy évfolyamra előírt heti egy művészeti órában a képző- és iparművészeti tagozaton lehetőség szerint ének-zenét, a

zeneművészeti tagozaton vizuális kultúrát tanítunk abból a célból, hogy diákjaink valamelyest betekintést nyerhessenek a másik tagozat művészeti területébe.

2.7. A közismereti és szakmai órahálók az egyes tagozatokon, szakokon

Képzős-animációs osztályok helyi tanterve felmenő rendszerben a 2020-as kttv alapján:						
	<i>Tantárgy/évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti tárgyak:	Irodalom	3	3	3	4 (+1)	0
	Magyar nyelvtan	1	1	1	1	0
	Idegen nyelv (angol vagy német*)	4	4	4	4	4
	Matematika	3+1**	3	3	3	0
	Történelem	2	2	3	3	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Komplex term.tud. (9-10: földrajz+biológia, 11-12.: fizika)	2	2	2	2	0
	Digitális kultúra	2	1	1	0	0
	Testnevelés (ebből 1 tánc)	5	5	5	5	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1 (+1)
	Művészetek – szakmára fordítva	(1)	(1)	(1)	0	0
	Közismeret össz.:	24	22	23	24	5
Képzős szakmai tárgyak:	Művészettörténet	2	2	2	2	2
	Rajz, festés, mintázás	6	6	6	6	10
	Anyagismeret	1				
	Tervezés és gyakorlat	4				
	Prezentáció		1	1	1	
	Szakmai idegen nyelv (közismereti idegen nyelvbe beépítve)					(1)
	szakmai elmélet és gyakorlat		6	6	6	22
Képzős szakmai órák összesen:		13	15	15	15	34
*Az általános iskolában tanult nyelv folytatása. Nyelvváltás csak sikeres különbözeti vizsga esetén lehetséges. A különbözeti vizsga letételének feltételeit a Pedagógiai program 1.10. tartalmazza.						
**Évfolyamon összevont felzárkóztató-korrepetáló óra.						
Tanórák összesen:		37	37	38	39	39
Részletezés szakonként:						
Művészeti grafikus	Grafikus szaktörténet					3

	Grafikai ábrázolás és technika		2	2	2	4
	Grafikai tervezés		4	4	4	15
	Festészet elmélet		1	1	1	2
Festő	Festészet gyakorlat		5	5	5	20
	Ötvös szakmai elmélet		2	2	2	3
	Ötvös szakmai gyakorlat		4	4	4	18
Ötvös	2D és 3D tervezés és modellezés					1
	Szobrász szakmai elmélet		1	2	1	3
	Szobrász szakmai gyakorlat		5	4	5	19
Szobrász	Szobrász szakmai elmélet		1	2	1	3
	Textil szakmai elmélet		1	1	1	1
Textilműves	Textil szakmai gyakorlat		5	5	5	21
	Viselet- és jelmeztörténet					1
	Divat- és jelmeztervezés		1	1	1	1
Divatstílus- és jelmeztervező	Öltözk- és jelmezkészítés		5	5	5	20
	Művészettörténet	2	2	2	2	4
	Rajz, festés, mintázás	3	3	3	3	8
	Anyagismeret	1				
	Tervezés és gyakorlat	4				
	Prezentáció	1		1		2
	Mozgóképfilm és animáció elmélet	3	3	3	3	8
	Mozgóképfilm és animáció gyakorlat		4	5	5	7
Mozgóképfilm- és animációtervező	Speciális mozgóképtechnika		2	2	2	2
Animációs szakmai órák összesen:		14	14	16	15	31

Zenész osztályok helyi tanterve felmenő rendszerben a 2020-as kttv alapján:						
Közismereti óraháló						
<i>tantárgy/évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13.	
Irodalom	3	3	3	4 (+1)	0	
Magyar nyelv	1	1	1	1	0	
Idegen nyelv (angol vagy német*)	4	4	4	4	4	
Matematika	3+1**	3	3	3	0	

Történelem	2	2	3	3	0
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
Komplex term.tud. (9-10: földrajz+biológia, 11-12.: fizika)	2	2	2	2	0
Digitális kultúra	2	1	1	0	0
Testnevelés (ebből 1 tánc)	5	5	5	5	0
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1 (+1)
Művészetek – 9-10-ben szakmára fordítva, 11-ben vizuális kultúra	(1)	(1)	1	0	0
Közismeret össz.:	24	22	24	24	5
* Az általános iskolában tanult nyelv folytatása. Nyelv váltás csak sikeres különbözeti vizsga esetén lehetséges. A különbözeti vizsga letételének feltételeit a Pedagógiai program 1.10. tartalmazza. **Évfolyamon összevont felzárkóztató-korrepetáló óra.					

Klasszikus zenész , minden szakirány (kiv. szolfézs-zeneelmélet):							
	9.	10.	11.	12.	13.	1/13.	2/14.
Főtárgy	2	2	2	2	3	3	3
Korrepetíció	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező zongora*	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	1
Szolfézs	2	2	2	2	3	2	2
Zeneelmélet	2	2	2	2	3	2	2
Zenetörténet	2	2	2	2	3	4	4
Zenekar/Kórus	2	2	2	2	2	2	2
Kamarazene	szab. V.	1	1	1	1	1	1
Népzene	1	0	0	1	1	1	1
Komplex elméleti fejl.**	1	1	1	1	0	3	3
Zenei munkakép. M.	0	0	0	0	2	2	2
Kreatív önfejlesztés	0	0	0	0	11	9	9
Szakmai óraszámok összesen:	13,5	13,5	13,5	14,5	31	31	31

* A kötelező zongora tantárgyat a zongora főtárgyas növendékek Főtárgy tantárgyának óraszámához adjuk hozzá.

** 9.-12. évfolyamon csak felzárkóztató, illetve tehetség gondozás jelleggel (nem vonatkozik minden tanulóra)

Húros-vonós, fafúvós, rézvúvós, billentyűs, ütős szakirány							
	9.	10.	11.	12.	13.	1/13.	2/14.
Hangszerismeret		1				1	
Kötelező hangszer*	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező hangszer korr.*	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

* A kötelező hangszer tantárgyat 10.-12. évfolyamon szabadon választott melléktárgyként tanulhatják a tanulók.

A hegedű főtárgyasoknak 10. évfolyamon kötelező brácsa tantárgyként tanulják a kötelező hangszert.

Magánének szakirány							
	9.	10.	11.	12.	13.	1/13.	2/14.
Beszéd-, és színp. gy.	1	1	1	1	1	1	1
Hangegészségtan		1				1	
Dalirodalom		1	1		2	2	2
Zeneelmélet-szolfézs szakirány							
	9.	10.	11.	12.	13.	1/13.	2/14.
Szolfézs	2	2	2	2	3	3	3
Zeneelmélet	2	2	2	2	3	3	3
Zenetörténet	2	2	2	2	3	3	3
Zenekar/Kórus	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező zongora	1	1	1	1	1	1	1
Vezénylés	1	1	1	1	1	1	1
Hangképzés	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	1
Hangképzés korr.	0,25	0,25	0,25	0,25	0,5	0,5	0,5
Népzene	0	0	0	1	1	1	1
Komplex elméleti fejl.	1	1	1	1	2,5	3,5	3,5
Zenei munkakép. M.	0	0	0	0	2	2	2
Kreatív önfejlesztés	0	0	0	0	11	10	10
Szakmai óraszámok összesen:	11,75	11,75	11,75	12,75	31	31	31

2.8. A választható érettségi vizsgatárgyak

A kötelező érettségi tárgyak a magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv. Az érettségi rendszer 2024-től bevezetett módosítása két fontos változást hozott. Egyrészt a diákoknak dönteniük kell, hogy a 12. évfolyam végén leteszik-e az öttárgyas rendes érettségit, vagy ekkor csak 4 tárgyból érettségiznek, majd 13. évfolyam végén képesítő vizsgát tesznek, és azzal válik teljessé a rendes érettségi vizsgájuk. Másrészt az ágazati szakmai vizsgatárgyak a 2024 őszi érettségi vizsgaidőszakot követően megszűnnek, de akkor is már csak azok vizsgázhatnak belőle, akik középiskolai tanulmányaikat a NAT 2020-as bevezetését megelőzően kezdték meg.

A 2025. május-júniusi vizsgaidőszaktól kezdve az alábbi tantárgyak lesznek választhatók 5. érettségi tárgyként:

- **ének-zene** – zeneművészeti tagozatos diákok számára, a szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet és népzene tantárgyak tantervi követelményeinek teljesítése esetén;
- **mozgóképkultúra és médiaismeret** – mozgókép- és animációtervező szakos diákok számára, a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy tantervi követelményeinek teljesítése esetén;
- **vizuális kultúra** – képző- és iparművészeti tagozatos, valamint mozgókép- és animációtervező szakos diákok számára, a vizuális kultúra tantárgy tantervi követelményeinek teljesítése esetén;
- **digitális kultúra** – a digitális kultúra tantárgy tantervi követelményeinek teljesítése esetén;
- **földrajz** – a „komplex természettudomány” tantervi követelményeinek teljesítése esetén;
- **testnevelés** – a testnevelés tantárgy tantervi követelményeinek teljesítése esetén;
- **dráma** – a „beszéd- és színpadi gyakorlat” tantárgy tantervi követelményeinek teljesítése esetén;
- **2. idegen nyelv** - azon diákok számára, akik tanulmányaik alatt, de legkésőbb a 11. évfolyam végén egy nyelvből sikeres előrehozott érettségit tesznek (kötelező 4. vizsgatárgyként), emellett a másik idegen nyelvből teljesítik a helyi tantervben az adott tantárgyra vonatkozóan meghatározott követelményeket, és ezt osztályozóvizsgák letételével bizonyítják a következő ütemezés szerint:
 - 10. évfolyam végéig a 9-10. évfolyam anyagából,
 - 11. évfolyam végéig a 11. évfolyam anyagából,
 - 12. évfolyam 1. félévének végéig a 12. évfolyam anyagából letett osztályozóvizsga;

A fenti választható érettségi tárgyakból 11. és/vagy 12. évfolyamban érettségi előkészítő órákat tartunk az eredményes felkészítés érdekében.

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI.13.) Kormányrendeletnek a 106/2012. (VI. 1.) Kormányrendelettel, valamint a 403/2023. (VIII.31.) Korm. rendelettel történt módosítása alapján járunk el az érettségi vizsga szervezésekor. Ennek megfelelően iskolánkban a kötelező tárgyak mellett emelt szinten érettségi felkészítést biztosítunk testnevelésből.

Azon tanítványaink számára, akik valamely készségprobléma (diszgráfia, diszlexia stb.) miatt felmentést kapnak egy érettségi tantárgyból, a fent felsorolt választható vizsgatárgyakat biztosítjuk az ismertetett feltételek szerint.

Emelt szintű érettségi vizsgát a központilag meghatározott középiskolákban tehetnek diákjaink. Iskolánkban lehetőség van idegen nyelvből és digitális kultúrából előrehozott érettségit tenni, továbbá a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet szerint a „Komplex természettudomány” tantárgy

helyi tantervi követelményeinek teljesítése esetén földrajz tantárgyból is lehetőség van az előrehozott érettségi vizsga letételére.

2.9. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi témakörök tantárgyankénti részletes felsorolását lásd az Oktatási Hivatal honlapján (www.oktatas.hu).

2.10. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

Iskolánkban – a lentebb felsorolt kivételektől eltekintve – a megszokott 5 fokozatú skálával értékeljük a tanulók teljesítményét. (1 – elégtelen; 2 – elégséges; 3 – közepes; 4 – jó; 5 – jeles). A tanórákon a pedagógusok rendszeresen osztályoznak, az érdemjegyeket az e-naplóban rögzítik annak érdekében, hogy a diákok a tantárgyi teljesítményükről folyamatos visszajelzést kapjanak, illetve erről az e-ellenőrzőn keresztül a szülők is értesülhessenek. Törekedni kell arra, hogy minél több érdemjegy révén, árnyaltabb, pontosabb képet kapjunk a tanulókról. Ennek érdekében a szaktanárok félévente legalább 3 érdemjegyet adnak tantárgyanként, törekedve azok időbeli egyenletes eloszlására és naplózására.

A nevelőtestület döntése értelmében a pedagógusok a félévi és év végi közismereti és szakmai osztályzatokat az alábbi szempontok alapján határozzák meg:

- 1-es (elégtelen) félévi / év végi osztályzat: 1,0 – 1,99-es jegyátlag között adható;
- 2-es (elégséges) félévi / év végi osztályzat: 1,5 – 2,75-ös jegyátlag között adható;
- 3-as (közepes) félévi / év végi osztályzat: 2,5 – 3,75-ös jegyátlag között adható;
- 4-es (jó) félévi / év végi osztályzat: 3,5 – 4,75-ös jegyátlag között adható;
- 5-ös (jeles) félévi / év végi osztályzat: 4,4 – 5,0-ás jegyátlag között adható.

Az alábbi tantárgyakból az ötfokozatú értékeléstől eltérően, részt vett / nem vett részt minősítéssel történik a tanulók teljesítményének értékelése: az emelt szintű érettségire felkészítő fakultációs tantárgyak (matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, angol és német nyelv), valamint a 9. évfolyamon matematika tantárgyból bevezetett felzárkóztató-korrekpetáló óra teljesítésének minősítése.

A félévi és év végi tantárgyi osztályzatok véglegesítése a félévi/év végi osztályozó konferencián történik, de annak meghatározása elsődlegesen a szaktanár kompetenciájába tartozik a megadott kereteken belül.

Az évközi érdemjegyeket a szaktanárok az elektronikus naplóba bejegyzik legkésőbb az osztályozást követő hét szerdáig, amelyet a diákok és a szülők az elektronikus ellenőrzőben figyelemmel tudnak kísérni. A számonkérés szóbeli, írásbeli felelet, témazáró dolgozat, írásbeli gyűjtőmunka, szóbeli beszámoló, kiadott otthoni feladat formájában történik.

2.10.1. Írásbeli értékelés

Az írásbeli számonkérés legáltalánosabb formái:

- témazáró dolgozat (nagyobb témakörök lezárását követően – súlyozott jegy, két érdemjegyként számítjuk a tantárgyi átlagba;
- röpdolgozatok, szódolgozatok stb. – általában az előző órán tanult lecke számonkérésére szolgál;
- beadandó dolgozatok, esszék (előre meghatározott témában és terjedelemben).

2.10.2. Szóbeli értékelés

A szóbeli beszámoltatás általában a tanóra elején történik, egy-két diák számonkérésével. A szóbeli felelet elsősorban az előző órai tananyagot kéri számon, kisebb részben ismétlő kérdéseket tartalmaz a korábban tanultakból. A feleletet nemcsak érdemjeggyel, hanem szóban is értékeljük. (A verbális kommunikációt jobban igénylő idegen nyelvi tantárgyakat leszámolva a szóbeli feleltetés viszonylag ritka középiskolában, de a lehetősége továbbra is adott.)

2.10.3. Gyakorlati értékelés

Zeneművészeti tagozat:

- Nyílt félévi és év végi vizsgák, ahol a tanszak tanárai közösen értékelnek minden egyes produkciót, valamint a közönség reagálása is értékmérő;
- A tanszaki hangversenyek után is értékelnek a művésztanárok (ill. minden szereplés után);
- Az országos versenyeket iskolai válogató előzi meg, és a versenyre továbbjutók bemutatják az iskolában versenyprogramjukat;
- A főtárgy-tanárok ún. előfelvételi meghallgatásra viszik növendéküket már a 11. osztályban (zeneművészeti felsőoktatási intézmények);
- A külső együttesekben szereplésről (az iskola Házi rendje szabályozza) szóló visszajelzések is erősítik a növendékek szakmai azonosságtudatát.

Képző- és iparművészeti tagozat:

- A szakmai órákon az egyes gyakorlati feladatok befejezése után a szaktanárok értékelik a diákok teljesítményét. Szakmai elméleti értékelésre legalább félévente egyszer sor kerül;
- Az év végi városi kiállítás anyagának válogatását a művésztanárok értékeléssel egybekötve végzik;
- Az iskolai házi rajz-, mintázó- és festészetverseny munkáit minden művésztanár értékeli pontozással, és így alakul ki az osztályonkénti eredmény;
- Az osztályok, szakok iskolai kiállításának anyagát előzetesen a szaktanárok zsűrizik;
- A prezentáció után a tagozatvezetők általánosan, a szaktanárok részletesen és egyenként is szóban értékelik a látottakat és hallottakat;

- Az iskolánk volt növendékéről elnevezett szakmai díjat (Biró Anita-díj) és a legjobb szakmai vizsgadíjat (Vass Béla-díj) minden év végén a művésztanárok ítélnek oda a legjobb 12–13. osztályos növendéknek, aki emlékplakettet kap, és egy önálló iskolai kiállítási lehetőséget.

Mozgóképfő- és animációkészítő/animációtervező szak:

- A szakmai órákon az egyes gyakorlati feladatok befejezése után a szaktanárok értékelik a diákok teljesítményét. Szakmai elméleti értékelésre legalább félévente egyszer sor kerül;
- Az év végi városi kiállítás anyagának válogatását a művésztanárok értékeléssel egybekötve végzik;
- Az iskolai házi rajz-, mintázó- és festészetverseny munkáit minden művésztanár értékeli pontozással, és így alakul ki az osztályonkénti eredmény;
- Az osztályok, szakok iskolai kiállításának anyagát előzetesen a szaktanárok zsűrizik;
- A prezentáció után a tagozatvezetők általánosan, a szaktanárok részletesen és egyenként is szóban értékelik a látottakat és hallottakat.

2.10.4. Az értékelés diagnosztikus, szummatív fejlesztő formái

A képző- és iparművészeti tagozaton, valamint a mozgóképfő- és animációkészítő/animációtervező szakon a prezentáció, a zeneművészeti tagozaton a félévi és tanév végi vizsgák és beszámolók biztosítják az összegző értékelést.

2.10.5. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanuló magatartásának és szorgalmának minősítéséről az osztályfőnök javaslata alapján az osztályban tanító tanárok a félévi és év végi osztályozó konferenciákon döntenek, az érintett tanuló véleményének, önértékelésének figyelembe vételével.

A magatartás értékelése:

A tanulók magatartásának értékelésekor nemcsak a tanórai viselkedést vesszük figyelembe, hanem beszámítjuk az osztályért, iskoláért végzett közösségi munkát is. A magatartás minősítésénél a **példás, jó, változó, rossz** fokozatokat használjuk. **Példás** a magatartása annak a tanulónak, aki a Házi rendet nem sérti meg, kapcsolódik a tanórai munkába, önként vállal és teljesít feladatokat az osztály és az iskola érdekében, tanáraival és diáktársaival való kapcsolata és kommunikációja a társadalmi együttlét írott és íratlan szabályainak megfelelő, kulturált, illetendő, tiszteletadó, igazolatlan mulasztásainak száma nem haladja meg a két órát. **Jó** magatartású a tanuló, ha a Házi rendet betartja, részt vesz a tanórai munkában, önként nem vállal feladatokat, de a rábízott munkát maradéktalanul elvégzi, emellett nincs gond az iskolai viselkedésével, három tanítási óránál több igazolatlan mulasztása sincs.

Változó magatartású az a tanuló, aki megsérti a Házi rend valamelyik pontját, az osztály feladataiban rendszertelenül vesz részt, kommunikációja nem a helyzetnek megfelelő, igazolatlan óráinak száma meghaladja a hármat, de nem haladja meg a hatot.

Rossz magatartású a tanuló, ha súlyosan megsérti a Házi rendet, mindennapi kommunikációja igénytelen, a közösség érdekeit figyelmen kívül hagyva csak saját érvényesülésével törődik, igazolatlan mulasztása hét vagy annál több.

A szorgalom értékelése:

A szorgalom tartós igyekezet, odaadás a feladatok végzésében. A szorgalom értékelése a munkavégzésben, feladatteljesítésben megnyilvánuló igyekezet mértékének, illetve változásának elbírálása. A tanuló szorgalmas feladatteljesítését a pedagógusok illethetik elismerő szavakkal, nyilvános dicsérettel, erkölcsi, tárgyi jutalommal is. A tanulmányi időszakok lezárásakor (félévben és év végén) osztályzatokban is kifejezésre jut. A szorgalom minősítésénél a **példás, jó, változó, hanyag** fokozatokat használjuk. **Példás** szorgalmú az a tanuló, aki képességeinek megfelelően teljesít, tanulmányi munkája rendszeres, kitartással dolgozik, órai aktivitása magas szintű, feladatait pontosan készíti el. Emellett alkotó módon részt vesz a művészeti képzésből következő programokon, koncerteken, kiállításokon, társaival segítőkész.

Jó szorgalmú a tanuló, ha tanulása rendszeres, feladatait pontosan elvégzi, de óra alatti aktivitása nem mindig kielégítő, s emellett alkotó módon részt vesz a művészeti képzésből következő programokon, koncerteken, kiállításokon.

Változó szorgalmú az a tanuló, akinek készülése rendszertelen, teljesítménye nincs összhangban képességeivel, egy tárgyból félévkor vagy év végén elégtelen osztályzatot szerez.

Hanyag a szorgalma a tanulónak, ha rendszertelen tanulmányi/szakmai munkája miatt gyenge tanulmányi eredményt ér el, emellett több tárgyból elégtelen osztályzatot szerez félévkor vagy év végén.

A magatartás és szorgalom minősítéséhez a fenti kritériumoktól indokolt esetben az osztályozó konferencián részt vevő tanárok együttes döntése alapján a diák javára el lehet térni.

2.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elve

A zeneművészeti tagozaton klasszikus zenész szakok működnek (lásd: fent).

Az egyéni hangszeres órák (lásd: a felvételinél felsorolt szakok) kicsi, kb. 10 nm-es termekben zajlanak; ez alól csak a kétfogorás szakmai termék képeznek kivételt, ezek kb. 16-20 nm-es alapterületűek. A csoportos zenei foglalkozások (szolfézs, zeneelmélet, hangszerismeret stb.) és az osztályszintű órák (zeneirodalom, népzene) többnyire az osztálytermekben folynak. Kamaraórákat, zenekari gyakorlatokat – helyigény miatt – a Körteremben (iskolánk

koncertterme) vagy osztálytermekben tartunk, csakúgy, mint az énekkari próbákat. Iskolánk vonószeneke a Társalgó Galériában gyakorol.

2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Tantestületünk nem híve a diákok túlzott otthoni megterhelésének, már csak azért sem, mert tanítványaink a párhuzamos képzésből adódóan eleve elfoglaltabbak, mint a hagyományos középiskolai oktatásban részesülők. Növendékeink péntek kivételével egész nap az iskolában vannak, ahol a közismereti és szakmai órák mellett napi több órát gyakorolnak hangszereiken. Zenekarokban, kórusokban, kamaracsoportokban pallérozzák tudásukat, képzőműhelyekben, alkotó közösségekben dolgoznak, ki-ki a választott szakmája elvárásainak megfelelően. Gyakran hétvégén is elfoglaltságuk van lakóhelyük civil és szakmai közösségeiben. Mindezeket figyelembe véve a lehető legkevesebb írásbeli és beadandó feladattal látjuk el diákjainkat. A tanórákra természetesen ugyanolyan felkészülten kell érkezniük, mint más szakköznevelő diákjainak, számonkérésük nem engedékenyebb, de igyekszünk a tanórák keretében felvértezni őket a megfelelő szintű ismeretekkel. A kollégiumokban biztosítottak a felkészülés lehetőségei.

2.13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozástudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul.

Nemzetiségek által használt nyelvnek számít a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma/cigány, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán nyelv.

E hazában évszázadok óta együtt élő nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzése, anyanyelvük ápolása és fejlesztése törvényben biztosított, az egyéni és közösségi jogok érvényesülése, a nemzetiséghez tartozók érdekeinek kifejezésre juttatása – különösen az anyanyelv ápolása, őrzése és gyarapítása, továbbá a nemzetiségek kulturális autonómiájának az önkormányzatok által történő megvalósítása és megőrzése biztosított.

A nemzetiséghez tartozó személynek joga van mind az őhaza és a nyelvnemzetek állami és közösségi intézményeivel, mind a más országokban élő nemzetiségekkel való kapcsolattartásra, szülőföldjén való zavartalan boldoguláshoz, a saját, a szülők, ősök születési

vagy lakhelyének kultúrájához, hagyományaihoz való kötődés szabadságához és oltalmához, önazonosságuk megőrzése, ápolása, erősítése és átörökítése érdekében.

Megvalósítása közismereti órákon (történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, néprajz, művészettörténet, idegen nyelv, tánc stb.), a képzős és zenei tagozaton (a képzőművészeti értékek bemutatása, zene- és hangszerkultúra megismertetése). Fontos, hogy diákjaink bepillantást nyerjenek a magyarországi nemzetiségek – kiváltképp a környékünkön nagyobb számban élő horvátok, németek – történelmi hagyományaiba, tárgyi, szellemi kultúrájába, építészeti, vallási emlékeibe, hagyományaikba.

2.14. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet rendelkezik a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot a nevelési-oktatási intézményeknek a tanévben egyszer kell megszervezniük, az intézményi szakmai önállóságuk keretei között, a NETFIT felmérési rendszer által rendelkezésükre bocsátott, a fittség vizsgálatára alkalmas módszertani anyagok és mérőeszközök segítségével.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. Az egyén az általános fizikai teherbíró – képessége mérése során választ kaphat arra, hogy fizikai terhelhetősége szempontjából jelenleg hol tart, hová kell felfejleszteni magát, és hogyan tegye meg az első lépéseket. A teszt folyamatkövető, mivel a középiskolai tanulmányok elvégzéséig a tanuló akár diagramos formában is nyomon tudja követni fizikai állapotának alakulását.

Intézményünkben – a mindenkor tanév rendje rendelet által megszabott időszakon belül – áprilisban történik a NETFIT felmérés lebonyolítása testnevelés óra keretében.

„NETFIT” vizsgálat:

Évente egy alkalommal történik a tanulók felmérése. A Netfit által vizsgált fittségi profilok : Testösszetétel és tápláltsági profil, vázizomzat fittsége profil, hajlékonyság profil, aerob fittségi profil.

Gyakorlati követelmények:

1. Testmagasság mérése

Cél: a tanuló testmagasságának meghatározása

Eszköz: Hitelesített testmagasság mérő

2. Testtömeg és testzsírszázalék-mérés

Cél: A testtömeg és testzsírszázalék megállapítása

Eszköz: hitelesített testtömegmérő és testzsírszázalék-mérő

3. Ütemezett Hasizom Teszt

Cél : Hasizomzat erejének és erő-állóképességének mérése

Eszköz: Polifóm szivacs és mérőcsík, cd-lejátszó

Végrehajtás: Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatos hangjelzésre az előírt technikai végrehajtással, két darab technikailag rosszul kivitelezett, hibás gyakorlatig.

4. Törzsemelés teszt

Cél: A törzsemelő izmok erejének és nyúlékonyságának mérése

Eszköz: centiméter skálás mérő csúszka

Végrehajtás: Hasonfekvésből comb alá helyezett tenyérrel törzsemelés maximális magasságig és ott a törzs megtartása az előírt technikai végrehajtással. 2 kísérleti lehetőséggel.

5. Ütemezett fekvőtámasz teszt

Cél: A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése

Eszköz: CD-lejátszó

Végrehajtás: Folyamatos hangjelzésre fekvőtámaszban 90 fokos könyökszögig végzett karhajlítás és nyújtás, az előírt technikai végrehajtással, két darab technikailag rosszul kivitelezett, hibás gyakorlatig.

6. Kézi szorítóerő mérés

Cél: A kéz szorítóerejének, az alkar izmainak maximális izommetrikus erő kifejtő képességének mérése.

Eszköz: Hitelesített kézi szorítóerő mérő

Végrehajtás: jobb és ball kézzel, maximális erőbedobással az egyénhez szabott szorítóerő mérő beállítással.

7. Helyből távol ugrás

Cél: Az alsó végtag dinamikus erő kifejtési képességének mérése

Eszköz: mérőszalag, szigetelő szalag

Végrehajtás: Vállszéles terpeszállásból lendületvétel elugrás, repülő fázis közben térd felhúzás, majd páros lábbal talajra érkezés sarok - talp átgördüléssel.

8. Hajlékonysági teszt

Cél: Térdhajlító izmok nyújthatóságának és a csípőízületi mozgásterjedelem mérése

Eszköz: Hitelesített, mérőskálás hajlékonyság mérő

Végrehajtás: Mérés mindkét lábbal, az előírt technikai végrehajtással 3 hajlítás után tenyérletétel a hajlékonysági skálára.

9. 15 méteres állóképességi ingafutás teszt

Cél: maximális oxigénfelvevő képesség mérése

Eszköz: cd-lejátszó

Végrehajtás: Folyamatos gyorsuló hangjelzésre a kijelölt 20 méter hosszúságú pályán a hangjelzés tempóját követve ingafutás. A második alkalommal, hangjelzéshez nem igazodó attól lemaradó megérkezésig.

2.15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

(Lásd a Pedagógiai Program 1.3.9. fejezetében foglaltakat!)

2.16. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazása:

Azt a tanulót, ill. tanulóközösséget, aki, ill. amely kiemelkedő tanulmányi, közösségi munkát végez, kiemelkedő szakmai teljesítményével öregbíti az iskola hírnevét, az iskola dicséretben, jutalomban részesíti.

A jutalmak odaítéléséről a szaktanár, osztályfőnök, ill. az igazgató dönt, figyelembe véve a tantestület és a diákönkormányzat véleményét. A jutalmazás formái:

- szóbeli dicséret ünnepségen, évzárón (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi);
- írásos dicséret az elektronikus naplóban (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi);
- tárgyi jutalmazások az évzárón: oklevelek, érmek, könyvek, könyvutalványok (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi);
- csoportos jutalmazási formák: szóbeli, írásbeli dicséret, jutalomkirándulás, tárgyjutalom.

A tanulók büntetése:

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelességeit kisebb mértékben megszegi, elhanyagolja, fegyelmező intézkedésben részesül: **szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetés** (szaktanári, osztályfőnöki), írásbeli intés (szaktanári, osztályfőnöki), megbízatás visszavonása.

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelességeit súlyosan megszegi, fegyelmi megrovásban, **szigorú megrovásban** részesül (szaktanári, osztályfőnöki).

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, az fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesül: **igazgatói megrovás, igazgatói szigorú megrovás**, tanköteles tanuló esetén **áthelyezés** másik iskolába (igazgatói megegyezés alapján), **eltiltás** az adott tanév folytatásától, **kizárás** az iskolából.

Az intézményben esetlegesen előforduló, a Btk.-ba ütköző cselekedetek esetén az ügy tisztázására a rendőrség segítségét kérheti az intézményvezetés.

A tanulók szorgalmának és magatartásának értékelése:

Lásd a 2.10.5. fejezetben.

2.17. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

(Lásd a Pedagógiai Program részeként, az 1.4. fejezetben)

2.18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Egy régebbi, a 2012-ben érettségizett tanulók körében elvégzett anonim kérdőíves elégedettségi felmérés alapján az iskola megfelelt a végzősök előzetes elvárásának; 20 tanuló szerint „tökéletesen”, 12 szerint „elégé”, 9 szerint „közepes mértékben”. Senki sem írta, hogy megbánta volna, hogy a Szombathelyi Művészeti Szakközépiskolába jelentkezett középiskolásnak. A 41 megkérdezett végzősünk közül mindössze 4 válaszolta, hogy nem szeretne ötödévesként az iskolában maradni. A többiek – ha nem veszik fel őket a felsőoktatásba, illetve a szakmai vizsga miatt – szívesen maradnának még egy évet. A művészeti iskolában megszerzett, az életben hasznosítható értékek közül a legtöbben az alábbiakat emelték ki: teherbíró képesség (17 fő), határozottság (15), tolerancia (15), nyitottság (13), kompromisszumkésztség (12).

Arra a kérdésre, hogyan segítette az iskola a növendék szakmai és művészeti elképzeléseit, 28 fő (67 %) azt a választ jelölte be, hogy „nagyon sokat kaptam, tanultam”. Mindössze 3 fő írta, hogy „többet is kaphattam volna”. A „nem kaptam semmit” választ nem jelölte be senki.

Figyelemre méltó, hogy a tavaly előtt végzettek közül 1 fő kivételével mindenki az országos élmezőnybe helyezte az intézményt, ezen belül 17 fő egyenesen a legjobbnak tartotta.

A fenti diák közvéleménykutatás, valamint az elmúlt évtizedben publikált – iskolánkra nézve hízegő eredményeket hozó – országos eredményességi felmérések (lásd: iskolai honlap) megerősíti tantestületünket abban, hogy jó úton járunk, s hogy közel 50 éves működésünk során az alapvető értékeinkből (magas szakmai színvonal, tolerancia, nyitottság, barátságos és segítő légkör) mit sem veszítettünk. Célunk ezen értékek megőrzése.

3. Szakmai program

3.1. Iskolánk szakmai képzése

A zeneművészeti tagozat 1975-ben a Szombathelyi Bartók Béla Zeneiskola - AMI továbbképző évfolyamai által nyújtott zenei képzés kiegészítésére alakult, az alapításban a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar művészei és a Bartók Béla Zeneiskola tanárai vettek részt. Az eltelt 43 évben végzett diákok közül sokan nemzetközi karriert futottak be, vagy éppen neves hazai szimfonikus zenekar tagjai, és különböző alap-, közép- és felsőfokú oktatási intézmények pedagógusai. Büszkék vagyunk az iskola családias hangulatára is, az egymás közötti bensőséges viszony miatt korábbi növendékeink örömmel járnak vissza a „konzi” falai közé.

A képző- és iparművészeti tagozatot 1990-ben alapították helyi művészek. Elképzeléseik a szabad művészetekről, és álmuk egy szombathelyi művészeti iskoláról, a várakozásaiknak megfelelő, magas színvonalon képviseli a szakma múltját, jelenét, jövőjét. Kitartó munkájuknak köszönhetően, az iskola szellemisége vonzó a jelentkezők számára, aki nálunk tanul, örökké „művészetis” marad.

Intézményünk állami finanszírozású, a helyi fenntartó szervezet a Szombathelyi Tankerületi Központ (a továbbiakban: fenntartó). Feladata a szakmai képzéseink és vizsgáztatás anyagi forrásainak, és a szakképzés és vizsgáztatás jogi körülményeinek biztosítása.

3.2. Az intézmény szakmai térképe

Jelenleg két, egymást követő szakképzési kerettanterv szerint képezzük a diákjainkat.

A korábbi, 2013.-tól hatályos komplex rendszerű képzés szerint a képző- és iparművészeti tagozatunkon V. Képző- és iparművészet, valamint a VI. Hang-, film és színháztechnika ágazatokba sorolt képesítéseket oktatunk. A zeneművészeti tagozatunk klasszikus zenész képzések végzős évfolyamai még ágazaton kívüli szakmai érettségit tesznek, a szakgimnáziumi szakképzési kerettanterv 2016 szeptember 1-jétől felmenő rendszerű befutása azonban a többi évfolyam klasszikus zenész II. képzéseket a XLII. Előadóművészeti ágazatba sorolja.

Így jelenleg komplex rendszerben 2 (+1) ágazatban, 6 szakmában, 8 szakmairányban, a szakgimnáziumi tantervben 3 ágazatban, 7 szakmában és 8 szakmairányban folyik képzésünk.

A zenei tagozaton minden évben indítunk érettségi utáni szakképzési évfolyamot a szakgimnáziumi szakképzési kerettanterv szerint.

Szakképzési és vizsgáztatási engedélyeinket a Szombathelyi Tankerületi Központ által kiadott Szakmai Alapdokumentum szabályozza.

3.2.1. Az oktatott szakképesítéseink

A zeneművészeti tagozat több, mint 40 éves fennállása óta kevés szerkezeti változáson ment át, ezen kívül a rengeteg megmérettetésen elért helyezések és díjak száma bizonyítja az eredeti elképzelések helytállóságát. A klasszikus zenész képzés intézményünkben 8 szakirányon folyik:

- billentyűs
- fafűvós
- magánénekes
- húros-vonós
- rézfűvós
- ütős
- zeneelmélet-szolfézs
- hangkultúra

A képző- és iparművészeti tagozat megalapítása óta különösen nagy gondot fordítottunk a szakmák „egyensúlyára”, arra, hogy a különböző általunk oktatott szakképesítések jól kiegészítsék, és segíteni tudják egymást. Igyekeztünk úgy megválogatni a lehetséges szakképzések köréből a szakmákat, hogy „teres” és „síkos” szakképzések körülbelül egyforma számban legyenek jelen, amittől egy nagyon speciális rendszer állt be intézményünkben. Ezt az egyensúlyt erősíti a „Forgó-rendszerünk” is, és a szakmai eredményeinket ennek köszönhetjük.

Engedélyeink alapján a következő szakképesítéseket oktatjuk:

- Festő
- Grafikus (2020-tól Művészeti grafikus)

- Klasszikus zenész II.
- Mozgókép- és animációkészítő (2020-tól Mozgókép- és animációtervező)
- Ötvös
- Szobrász
- Textilműves
- Divatstílus- és jelmeztervező (2024-2025-ös tanévtől)

3.2.2. Az oktatott szakképesítéseink alapadatai

A szakképesítéseink alapadatait két csoport bontva adjuk meg az alábbiak szerint:

Szükséges elkülöníteni a komplex rendszerű szakképzést a szakgimnáziumi rendszerűtől azok eltérő moduljai, tananyagegységei, tantárgyai, óraszámai miatt.

Szakgimnáziumi rendszerben az alábbi szakképesítéseket oktatjuk:

- Festő
- Grafikus (2020-tól Művészeti grafikus)
- Klasszikus zenész II.
- Mozgókép- és animációkészítő (2020-tól Mozgókép- és animációtervező)
- Ötvös
- Szobrász
- Textilműves
- Divatstílus- és jelmeztervező (2024-2025-ös tanévtől)

2020 /21-es tanévtől indított szakképzéseink alapadatai:

Képző- és iparművészeti munkatárs Festő szakirányú szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0213 01

Tanulmányi terület: Művészet

Párhuzamos szakgimnáziumi oktatásban az évfolyamok száma: 5

Képző- és iparművészeti munkatárs Mozgókép- és animációtervező szakirányú szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0213 01

Tanulmányi terület: Művészet

Párhuzamos szakgimnáziumi oktatásban az évfolyamok száma: 5

Képző- és iparművészeti munkatárs Művészeti grafikus szakirányú szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0213 01

Képző- és iparművészeti munkatárs Ötvös szakirányú szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0213 01

Tanulmányi terület: Művészet

Párhuzamos szakgimnáziumi oktatásban az évfolyamok száma: 5

Képző- és iparművészeti munkatárs Szobrász szakirányú szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0213 01

Tanulmányi terület: Művészet

Párhuzamos szakgimnáziumi oktatásban az évfolyamok száma: 5

Képző- és iparművészeti munkatárs Textilműves szakirányú szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0213 01

Tanulmányi terület: Művészet

Párhuzamos szakgimnáziumi oktatásban az évfolyamok száma: 5

Képző- és iparművészeti munkatárs Divatstílus- és jelmeztervező szakirányú szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0213 01

Tanulmányi terület: Művészet

Párhuzamos szakgimnáziumi oktatásban az évfolyamok száma: 5

Klasszikus zenész II. szakképesítés

A szakképesítés azonosító száma: 4 0215 05

Szakirányok:

- Hangkultúra
- Klasszikus zenész (fafúvós)
- Klasszikus zenész (rézfúvós)
- Klasszikus zenész (húros/vonós)
- Klasszikus zenész (billentyűs)
- Klasszikus zenész (ütős)
- Magánénekes
- Zeneelmélet-szolfézs

Iskolai rendszerű képzés esetén az évfolyamok száma: 5 év/2 év

A 2020-as kerettanterv nem ír elő összefüggő gyakorlatot.

3.3. A szakmai képzés feltételei

3.3.1. A szakmai képzés jogi feltételei

A képzéseink jogi háttérét a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény biztosítja.

Az a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról 12/2020.(II.7.) Korm. rendelet és a 23/2018. (VII. 18.) EMMI rendelet szabályozza részletesen az egyes szakképesítések követelményrendszerét.

A szakgimnáziumi rendszerű szakképesítések vizsgakövetelményeit a 27/2016. (IX.16.) EMMI rendelet tartalmazza.

A szakképzési engedélyeinket a Szakmai alapidokumentumunk (7. melléklet) állapítja meg.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 12.§ 5-6. bekezdésének megfelelően a Helyi tantervünk által szabályozott módon, mivel művészeti képzésben készítünk fel vizsgára, lehetőségünk van heti 40 tanóraig kihasználni a kerettanterv szerint az órakeretet nappali, párhuzamos oktatási rendszerben.

3.3.2. A szakmai képzés személyi feltételei

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt. Noha a jogszabály már lehetővé teszi, hogy szakirányú felsőfokú (akár főiskolai) végzettséggel rendelkező szakmai tanár/művésztanár lássa el a feladatot, iskolánkban minden szakképzésben oktató pedagógusnak szakirányú egyetemi végzettsége van.

3.3.3. A szakmai képzés tárgyi feltételei

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melyek a 27/2016. (IX.16.) EMMI rendeletben (szakgimnáziumi rendszerű vizsga esetén) kerültek megállapításra.

3.4. A szakmai képzés rendszere

A 2016. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben elindult szakgimnáziumi képzési struktúra számos változást, ésszerűsítést hozott. Különösen megkönnyítette intézményünk dolgát abban a tekintetben, hogy az V. (Képző- és iparművészet), valamint a VI. (Hang-, film-, és színháztechnika) ágazatok kerettanterveit egységesítette, egyszerűsítette. Ennek eredménye, hogy egyszerűsödött az intézmény szakmai életének szervezése, az órarendek és órahálók kialakítása.

2020. májusától a kerettantervek újabb módosítását követően a tantárgyak óraszámát és évfolyami elhelyezését a helyi tanterv szabályozza.

A szakmai képzés kerettantervei komplex rendszerben a 3. Mellékletben találhatók.

A szakmai képzés kerettantervei szakgimnáziumi rendszerben a 4. Mellékletben található.

Az érettségi utáni szakmai képzés kerettantervei az 5. Mellékletben található.

A szakmai képzés kerettantervei a 2020-as tv-i módosítást követően a 6. mellékletben találhatóak.

3.5. A szakmai képzés helyi specialitásai

3.5.1. Célok

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók tehetségének kibontakoztatását. A kiscsoportos szakmai órákon különösen nagy gonddal foglalkozunk a növendékekkel. Elsődleges célunk a művészeti ismereteken keresztül az emberi értékek megismertetése, valamint a diákok, mint alkotni vágyó individuumok megismerésén keresztül a személyre szabottabb orientálásuk a szakmájukat illetően.

3.5.2. Pályaalkalmassági felvételi vizsga

(Lásd részletesen a Pedagógiai program 1.10. fejezetében.)

3.5.3. A szakmai képzésünk sajátosságai

Divatstílus és jelmeztervező szak:

Öltözké, kiegészítő és jelmez tervezési és kivitelezési feladatok széles skáláján keresztül, lépésenként vezeti be a tanulókat a szakma fortélyába, alkalmazási területeire. Komplex és kreatív módon integrálja a művészet-, viselet- és jelmez-történeti, valamint szín- és stílus-, anyag és technológiai ismereteit. Az oktatás célja, hogy a tanulók vezetéssel és önállóan is képesek legyenek színházi vagy film produkciók tervezési és kivitelezési projektjeiben részt venni.

Festő szak:

A murális festészet (mozaik, sgraffito, szekko, fresko) és a táblaképfestészet (tempera, akril, olaj) mellett, a festőművészet önálló kifejezőeszközeivel is megismerteti a képzőművészeti pályára készülöket. A szak célja, hogy a növendékek a kortárs vizuális kommunikáció terén tájékozottak legyenek, és hogy középfokú szakmai tudásukkal sikeresen felvételizzenek felsőfokú intézményekbe.

Grafikus szak:

A hagyományos illusztrációs technikák mellett a grafika képzés felöleli a szakma fontosabb területeit, az alapozó betűoktatástól az embléma-, plakát- és csomagolástervezésen át az összetettebb kiadványtervezésig (könyv- és lapterv). Oktatásunk célja a technikai és elméleti

ismeretek átadásán túl az önálló feladatmegoldásra való felkészítés, a felsőoktatásban és az önképzésben egyaránt használható kreativitás fejlesztése.

Klasszikus zenész szakok:

A legnépszerűbb klasszikus hangszerek: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott; trombita, kürt, harsona, tuba; ütő; hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon; gitár; zongora; orgona; valamint szakirányok: ének és zeneelmélet-szolfézs. Az egyéni oktatású zenei szaktárgyak, a kamarazene és zenekari gyakorlat tárgy elsajátításának szintjét félévi és év végi vizsga méri. A zenei tagozat eredményes elvégzése módot ad a középfokú tanulmányok (elsődlegesen zenei / művészeti / humán) felsőfokú folytatására, érettségi bizonyítvány, ill. középfokú zenész szakképesítés feltételéhez kötött munkakörök betöltésére.

Mozgóképf- és animációtervező szak:

Különböző hasonló elnevezésű előzmények után 2013-tól folyik mozgóképf- és animációkészítő/tervező szakmai képzés iskolánkban - melyre a technikai képek és az animációs filmkészítés iránt érdeklődő fiatalokat várunk. A szak önálló felvételi után a nálunk tanulók elsajátíthatják a mozgóképfkészítés technikai és elméleti alapjait: megismerkednek a felvétélkészítés eszközeivel és munkafolyamataival, az utómunka során használt legalapvetőbb számítógépes programokkal, az animációs film készítésének hagyományos technikáival, a filmes kifejezőeszközök (formanyelv) használatával, a mozgóképtörténet és filmes műfajok elméletével, a gyártásszervezés és a mozgóképfkészítés szakmai környezetének alapjaival.

Ötvös szak:

Diákjaink az ötvösség és fémművesség alapjait sajátíthatják el különböző kreatív feladatokon keresztül. Ékszereket, dobozokat, fémedényeket, használati tárgyakat készítenek. Az egyszerű fémmegmunkálási technikák mellett lágy és keményforrasztást, domborítást, cizellálást, zománcozást is tanulnak. Öt év alatt kiismerhetik a szakma apró rejtelseit, és remek kiindulópontot találnak ahhoz, hogy folytassák eddig megszerzett ismeretei kibővítését.

Diákjaink nagy számmal tanulnak tovább fémműves, formatervezési és művészeti szakokon.

Szobrász szak:

Szakunkon a tanulók saját tervezésű feladatok kivitelezése során tanulják meg a hagyományos díszítő szobrászat gipszes technikáit. Elmélyült formaelemzésre,-értésre, kreativitásra neveljük őket, így jó eséllyel folytathatják tanulmányaikat a művészeti egyetemeken szobrász, formatervező, kerámia, üvegműves, belsőépítész, építész szakjain.

Textilműves szak:

A textil szakon folyó képzés során a tanulók különböző tárgykészítési és díszítési eljárásokat sajátítanak el. A textilnyomás, batikolás, szövés, nemezelés, varrás segítségével mélyebben ismerhetik meg a textilek színes, gyönyörű világát.

3.5.4. A „forgó-rendszer”

Intézményünkben a képző –és iparművészeti tagozat fennállása óta működik a „forgó-rendszer”, melynek lényege, hogy a tagozatra felvételt nyert növendékek minden általunk oktatott szakmába belekóstoljanak. Az osztályt 5-6 fős szakmai csoportokra osztjuk, majd minden egyes szakmai műteremben 5-6 hétig dolgoznak, különböző kreatív és alapozó feladatokat végeznek. A tanév végére az oktatók megbizonyosodnak a diákok szakmai képességeiről, és a diákok szakválasztási elképzelését is figyelembe véve beosztják őket a „Forgón” mutatott teljesítmények alapján a megfelelő szakra.

Ez egyfajta minőségbiztosítási rendszer, amely garantálja, hogy adott szakmát azok a diákok tanulhassák, akiknek valóban vannak kompetenciáik a képzés elvégzéséhez.

A diákok oldaláról is rendkívül hasznos a különböző műhelyekben töltött szakmai gyakorlat: több látásmóddal találkozhatnak, sok anyaggal, eszközzel ismerkednek meg, és erősíti a már híresen családias hangulatot az intézményben. Az által, hogy minden szaktanárt megismernek, bátran szólnak hozzájuk, és kéri ki a véleményüket különböző témákban. Ettől nyitottá válnak, és kreativitásuk is gyorsan fejlődik, amit különösen jól tudnak kamatoztatni a saját szakterületükön is.

3.5.5. Rajz-festés-mintázás sajátosságai

Gondosan felépített tematikánkat igazítjuk a mindig alkalmazandó kerettantervekhez. Rajzórán egyszerű mértani testek tanulmányozásától a térbeli gondolkodás és képi ábrázolás alapvető szabályainak tanításával juttatjuk el diákjainkat egyre összetettebb feladatokon keresztül, különböző technikák, stílusok megismertetésével az emberi test tanulmányrajzáig. Különösen ügyelünk a fokozatosságra, és a tehetséggondozásra. A rajztermünk mindig nyitva áll a diákok előtt.

Festészeti tanulmányokon sajátítják el a tanítványaink a különböző színes technikákkal való munkát. Minden évben csoportos projektfeladatot is végeznek, hogy megtanuljanak másokkal együtt dolgozni.

A mintázás tantárgy ismereteinek megszerzése szorosan kapcsolódik a rajzi tanulmányokhoz, folyamatosan kíséri, kiegészítik egymást. Tematikai felépítése a különböző feladatokon keresztül segíti a diákoknak a rajzórán megfigyelt részletek pontosabb megértését térben, és a mintázás órán tapasztaltak kamatoztatását képi ábrázolásban.

3.5.6. Zenei vizsgák, képzős szakmai prezentáció

A zenei tagozaton a növendékek hagyományosan félévkor és a tanév végén is vizsgát tesznek a különböző szakmai tárgyakból. A vizsgákon való részvétel kötelező kritérium az osztályzat megszerzéséhez hangszeres főtárgyból, melléktárgyból, kötelező tárgyból.

A zenei pályán egy hangszeres művész a pillanatnyi teljesítmény alapján érvényesül. A szakma egyik fontos része, hogy a diákok képesek legyenek hosszú hónapok munkája után szakmai tudásukat a legjobb formában elővezetni.

A félévi és az év végi osztályzat alapja egy-egy vizsgakoncert, melyen a félév során elsajátított darab közül (skálák, etűdök, versenyművek, előadási darabok) néhánynak legalább háromtagú bizottság előtt kell megszólalnia, melynek elnöke a tanszakvezető. Az osztályozás a szorgalmi időszak teljesítményének figyelembe vételével, de főként a vizsgaprodukció értékelésével történik. Az értékelésnél tanácskozási, véleményezési joggal részt vehet a zeneművészeti igazgatóhelyettes is.

Ehhez hasonlóan vezettük be a képző- és iparművészeti tagozaton az év végi szakmai prezentációt, ahol a diákok az éves szakmai (szakma, rajz, mintázás, festés, otthoni) munkáikat mutatják be a tagozat tanárainak és az érdeklődőknek. Szintén kritérium a gyakorlati tárgyak értékelésekor.

Az iskola Házirendje szabályozza a vizsgák és prezentációk szervezésének részleteit.

A prezentációk szervezése 2004-ben kezdődött el, azóta az iskolai szakmai élet fontos évenkénti állomásává nőtte ki magát. Gyakorlati haszna óriási: ezek a vizsgáztatási helyzetek erősítik a diákok verbális készségeit, fejlődik az önmenedzselésük, esélyük van saját munkáikat szembe állítani a társaikéval, újra mérlegelni saját szakmai tevékenységüket. Ezáltal tisztábban meg tudják ítélni saját értékeiket, és erősségeiket, esetleg gyengeségeiket, és hogy hol kell még fejlődniük.

A prezentációt követően a szaktanárokból álló bizottság zárt megbeszélésen megvitatja az egyéni teljesítményeket, eredményeket, majd a tagozatvezető a diákok előtt általánosan értékeli az eseményt. Ezután a szaktanárok külön, akár személyesen, érdemjeggyel értékelik a diákok teljesítményét.

Nagyon jók a visszajelzések a felsőoktatási felvételiokről is, a „képzős” diákok kiválóan tudják magukat prezentálni, nagyon szépen beszélnek a munkáikról, összeszedetten tudnak a művészetekről gondolatokat formálni.

3.5.8. Szabad sáv

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 12.§ 5-6. bekezdésének megfelelően párhuzamos oktatás esetén a tanuló heti óraszámát legfeljebb negyven óra.

A szakképzési kerettantervekben foglaltak alapján:

A szakképzési kerettantervben a 9-12. évfolyamra meghatározott órakeret heti 40 órára történő kiegészítését a művészeti szakgimnázium a helyi tantervében szabályozza.

A Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium és Technikum nevelőtestülete a szakmai szabadsáv és a szakképzési kerettantervek választható mellékszakképesítés 11-12. évfolyamából felszabaduló óraszámok terhére a központi kerettantervhez képest a következő módosításokkal fogadta el a helyi tantervet:

A szabad órakeret felhasználása a szakmai órahálóban:											
	Foglalkoztatás II.								1	(+0,5)	
	Foglalkoztatás I.								2		
	Művészettörténet	2	(+1)	2	(+1)	2	(+1)	2	(+1)	2	
	Ábr geo			1	(+1)						
	Rajz, festés, mintázás gyakorlat	5	(+2)	5	(+3)	6	(+4)	6	(+5)	10	(+2)
	Kortárs művészettörténet									2	
	szakmai elmélet és gyakorlat	5		6		6		6		22	
	szakmai órák összesen	12		4		4		14		39	
Festő szakmai tárgyak	Tervezés és gyakorlat	4	(+1)								
	Anyagismeret	1		1		1	(+1)				
	Festészet gyakorlat			5	(-1)	3	(+2)	4	(+4)	18	(+5)
	Festészet elmélet				(-2)	2	(+2)	2	(+1)	4	(+1,5)
		5		6		6		6		22	
Grafikus szakmai tárgyak	Tervezés és gyakorlat	4	(+1)								
	Anyagismeret	1		1		1					
	Grafikai technológia gyakorlat			5	(-1)	3	(+3)	4		4	(+4)
	Illusztrációs gyakorlat									4	(+1)
	Tervezőgrafikai elmélet				(-2)	2	(+2)	2	(+2)	4	(+1,5)
	Tervezőgrafikai technológiai gyakorlat									4	
	Tervezőgrafikai tervezési gyakorlat									6	

	összesen	5		6		6		6		22	
Ötvös szakmai tárgyak	Tervezés és gyakorlat	4									
	Anyagismeret	1									
	Ötvös szakmai gyakorlat			5	(-2)	3	(+1)	4	(+1)	18	(+3)
	Ötvös szakismeret			1		2	(+2)	2	(+1)	1	(-1)
	Ötvös szaktörténet				(-1)	1	(+1)			1	
	2D és 3D tervezés és modellezés									2	
		5		6		6		6		22	
Szobrász szakmai tárgyak	Tervezés és gyakorlat	4	(+1)								
	Anyagismeret	1		1		1		1			
	Szoborkészítés gyakorlata			5	(-1)	3	(+2)	4	(+3)	18	(+5)
	A szoborkészítés elmélete				(-2)	2	(+2)	1		4	(+1,5)
		5		6		6		6		22	
Textilműves szakmai tárgyak	Tervezés és gyakorlat	4	(+1)								
	Anyagismeret	1		1		1					
	Textil szakgyakorlat			5	(-2)	3	(+3)	4		18	(+7)
	Textil szakelmélet				(-1)	2	(+2)	2	(+2)	4	(-1,5)
		5		6		6		6		22	
Divatstílus- és jelmeztervező szak	Tervezés és gyakorlat	4	(+1)								
	Anyagismeret	1									
	Viselet- és jelmeztörténet			1		1		1		2	
	Divat- és jelmeztervezés			2		2		2		4	
	Öltözék- és jelmezkészítés			3		3		3		16	
		5		6		6		6		22	
Mozgóképfilm és animációtervező szakmai tárgyak	Rajz, festés, mintázás	3	(+1)	3	(+1)	2		2		6	
	Művészettörténet	2	(+1)	2	(+1)	1		1		2	
	Tervezés és gyakorlat	4	(+1)								
	Anyagismeret	1									
	animáció-készítés elmélete	1		1		1				2	

	animációkészítő gyakorlatok			2					3	
	mozgóképfelkészítő gyakorlat			2		1			5	(+2)
	mozgóképfelkészítő elmélet	1		1					8	(+4)
	médiaművészeti alapismeretek elmélet			1		2	(+1))	2,5	(+1))	
	médiaművészeti alapismeretek gyakorlat			1		3	(+3))	3	(+3))	
	3D elmélet			1		1		2		
	3D gyakorlat							4		
	foglalkoztatás 1								2	
	foglalkoztatás 2								0,5	
	Kortárs művészettörténet								3	
	összesen	12		1 4		1 1		14, 5	31, 5	

Klasszikus zenész II. tárgyak (fafűvés, rézfűvés, húros-vonós, ütő, billentyűs, magánének szakmairány)	Korrepetíció	0,5	(+0,5)	0,5	(+0,5)	0,5	(+0,5)	0,5	(+0,5)	1	
	Szolfézs	2		2		1	(+1)	1	(+1)	2	
	Zeneelmélet	1	(+1)	1	(+1)	1	(+1)	1	(+1)	2	
	Zenetörténet		(+2)	3	(-1)		(+2)		(+2)	2	
	Kamarazene			1			(+1)		(+1)	1	
	Népzene								(+1)	2	
Klasszikus zenész II. tárgyak (fafűvés, rézfűvés, húros-vonós, ütő, billentyűs, szakmairány)	Zenekar/Kórus	2		2			(+2)		(+2)	2	
	Hangszerismeret				(+1)					1	(-1)
10.-12. évfolyamon szabadon választott	Kötelező hangszer + korrepetíció				(+1,5)		(+1,5)		(+1,5)	1	(+0,5)
Csak hegedű főtárgyasoknak	Kötelező hangszer (brácsa) + korrepetíció				(+1,5)					1	(-1)
Klasszikus zenész II. tárgyak (magánének szakmairány)	Beszéd- és színpadi gyakorlat	1		1			(+1)		(+1)	2	
	Kórus		(+2)		(+2)		(+2)		(+2)		(+2)
Klasszikus zenész II. tárgyak (zeneelmélet-szolfézs szakmairány)	Zeneelmélet	2		2		1	(+1)	1	(+1)	2	
	Zenetörténet		(+2)	3	(-1)		(+2)		(+2)	2	
	Vezénylés	0,5	(+0,5)	1,5	(-0,5)	0,5	(+0,5)	0,5	(+0,5)	2	
	Kórus	2		2			(+2)		(+2)	2	
	Népzene								(+1)	2	

A táblázatban heti óraszámok kerültek megállapításra, 9-11. évfolyamon 36 tanítási héttel, 12-13. évfolyamon 31 tanítási héttel számolva.

3.5.9. Alapítványunk, díjaink

Szombathelyi Művészeti Szakközépiskoláért Alapítvány

A Művészeti Szakközépiskoláért Alapítványt az iskola pedagógusai és dolgozói, összesen 48 magánszemély hozta létre 1997-ben.

Az Alapítvány adatai:

Székhelye és címe megegyezik az iskola székhelyével: 9700 Szombathely, Paragvári utca 77.

Bírósági bejegyzési száma: 60051/1997/2 (1997. március 26.)

Az Alapítványt 5 évre megbízott Kuratórium képviseli elnökkel az élén.

Az Alapítvány alapvető céljai:

- a szakgimnázium növendékeinek támogatása;
- a diákok szakmai fejlődéséhez szükséges lehetőségek biztosítása;
- a művészeti oktatás tárgyi feltételeinek javítása;
- az iskola rendezvényeinek támogatása.

Számlaszáma és adószáma, amelyekhez az adóbevallás időszakában az 1%-os felajánlásokat, illetve az alkalmankénti, egyszeri támogatásokat várjuk:

Az Alapítvány adószáma: 18886755-1-18

Az Alapítvány bankszámlaszáma: OTP 11747006-20176572

Bíró Anita-díj

A díjat egykori kiváló, korán elhunyt növendékünk emlékére alapította a tagozat 1998-ban.

Minden évben az a végzős (12. vagy 13. évfolyamos) tanuló kaphatja meg, aki közismereti és szakmai tanulmányai során is kimagasló teljesítményt nyújtott. A díj Bíró Anitára keresztelése Tóthné Vanger Livia javaslatára történt meg.

A díj egy bronz érem, amely 1998-2011-ig Némethy Balázs által készített minta alapján, 2011-től Molnár Mercédesz Dorisz által készített minta alapján készült el.

A díj odaítéléséről minden évben a képző- és iparművészeti tagozat tanárai a tanév végi tagozati értekezleten határoznak.

A díj a következő évi tagozati kiállításon kerül átadásra.

Vass Béla-díj

A díjat a képző- és iparművészeti tagozat hozta létre 2009-ben azzal a céllal, hogy minden évben az iskola szakmai vizsgáin legjobb teljesítményt nyújtó tanulókat jutalmazza. Torjay Valter javaslatára Vass Béla (1872-1934) szombathelyi festőművész, az egykori Képzőművészeti Szakosztály elnöke, az első szombathelyi művészeti iskola alapítója emlékére neveztük el.

A díj egy bronz érem, amely Somogyi Tamás munkája. A díjat többen is megkaphatják.

A díj odaítéléséről minden évben a képző- és iparművészeti tagozat tanárai a tanév végi tagozati értekezleten határoznak.

A díj a következő évi tagozati kiállításon kerül átadásra.

Támogatói díj

A díjat a képző- és iparművészeti tagozat alapította 2018-ban azzal a céllal, hogy elismerje, és köszönetet mondjon az intézményt kimagaslóan támogató magánembereknek, szervezeteknek.

A díj odaítéléséről minden évben a szaktanárok javaslatára a vezetőség a tanév végi vezetőségi értekezleten határoz.

A díj a következő évi tagozati kiállításon kerül átadásra.

3.5.10. Szakmai tanulmányutak

Tanulmányútjaink célja, hogy a diákjainkat közelebb hozzuk a művészettörténeti tanulmányaik során megismert neves alkotók munkáihoz. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak egy-egy korszak, stílus, vagy művész mélyebb megértésére.

A tanulmányutakat megelőzően külön előadást szervezünk az utazóknak a megtekintendő kiállítás anyagához kapcsolódóan, amelyet jellemzően az intézmény művészettörténetet oktató tanára prezentál.

Lehetőség szerint minden tanévben igyekszünk a diákjainkat tanulmányutakra vinni. Két utazás közül az egyik október-november, a másik február-március hónapokra időzítve kerül megszervezésre függően attól, hogy az országban, vagy a környező országokban éppen milyen kiállítások tekinthetők meg.

A tanulmányutak többnyire önköltségesek, emiatt nem kötelezők, de ajánlottak.

3.5.11. Házi versenyek

Az országos szakmai (alapozó tárgyi) versenyek előtt az iskola képző- és iparművészeti tagozata házi fordulókra méretteti meg növendékeit. A házi versenyek szabályzata a 7. mellékletben található.

3.6.1. Szakmai érettségi

A sikeres érettségi vizsgát tett diákok érettségi bizonyítványt kapnak. A szakmai érettségi eredménye a komplex szakmai vizsga első része. Az érettségi bizonyítvánnyal a diákjaink szakképesítéseik ágazati besorolása szerint a következő tantárgyakból tesznek szakmai érettségizet,

- Képző- és iparművészet ismeretek
- Hang-, film- és színháztechnika ismeretek
- Klasszikus zenész ismeretek

Sikeres vizsga esetén a tanulók a 3. melléklet a 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelethez alapján a vizsgatárgyhoz rendelt végzettséget szereznek, amellyel a betölthető munkakör/végezhető tevékenység FEOR-08 alapján:

Képző- és iparművészet ismeretek : 7411/4 dekorációs festő

Hang-, film- és színháztechnika ismeretek: 3145/12 hangvágó

Klasszikus zenész ismeretek: 3719 egyéb művészeti és kulturális foglalkozású

3.6.2. Szakképző évfolyam

Az iskola érettségi bizonyítványt szerzett tanulói az érettségi bizonyítványok átvételekor nyilatkoznak azon szándékukról, miszerint meg kívánják-e kezdeni a 13. (szakképzési) évfolyamot. A nyilatkozatokat az intézmény vezetője aláírásával és az intézmény pecsétjével hitelesíti.

3.6.3. Szakmai vizsga

A szakmai vizsgára bocsátás feltételeiről, a vizsgáztatás menetéről, a vizsga követelményeiről és értékeléséről

- 2019. évi CXII. törvény és annak végrehajtási rendeletei.
- a szakképzési kerettantervekben, és
- a szakképesítéshez kapcsolódó szakmai és vizsgakövetelményekben foglaltak az irányadók.

Források

Nemzeti Alaptanterv – 2012. (110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet)
Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
Szt. – 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
403/2023. (VIII.31.) Korm. rendelet (egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról)
23/2018. (VII. 18.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről
27/2016. (IX.16.) EMMI rendeletben
22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet
150/2012. (VII.6.) Kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről
100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
Fenyő D. György: Húsz tétel az osztályfőnöki munkáról
Munka Törvénykönyve, 2012. évi I. törvény
2023. évi LII. törvény (a pedagógusok új életpályájáról)
401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet (a pedagógusok új életpályájáról szóló tv. végrehajtásáról)
Oktatási Hivatal honlapja. www.oktatas.hu
26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet
Az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet
5/2018. (VII. 9.) ITM rendelet;
2020. évi LXXXVII. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról